

Nepriklausoma

Lietuvos nepriklausoma
M. Mažvydas

Lietuva

THIS PAPER WAS MAILED
THURSDAY, August 27, 1987

LITUANIE INDEPENDANTE • INDEPENDENT LITHUANIA • WEEKLY

Nr. 35 (47-ji metai) 1987 m. RUGPJŪČIO-AUGUST 27 d. * LIETUVIŲ SAVAITRAŠTIS * 7722 GEORGE ST., LA SALLE, P.Q. H8P 1C4. Tel.: 366-6220 * 50 c.

SAVAITINIAI ĮYKIAI

(h.n.)

SOVIET TAKEOVER
Baltic residents remember

Tokį žemėlapiį idėjo THE GAZETTE
š.m. rugpjūčio 24 d. laidoje.

DEMONSTRACIJOS ESTIJOJE, LATVIJOJE IR LIETUVOJE

Retai mūsų vergija ir mūsų kovos už nepriklausomybę paminimos Šiaurės Amerikos didžiųjų dienraščių pirmuose puslapiuose. Todėl, kai didieji Kanados ir JAV dienraščiai skelbia "Tūkstančiai protestuoja Baltijos miestuose" ir panašiomis sensacingomis antraštėmis, mes labai gerai žinome, kad atsitiko tikrai kas nors ypatingo. Štai, Montrealio dienraštis "The Gazette" pirmadienio laidos (1987.VIII.24) pirmame puslapyje, cituodamas amerikiečių AP žinių agentūrą, taip rašo: "Tūkstančiai žmonių sovietinėse Baltijos (kraštų) sostinėse, nebedami policijos, vakar (t.y. rugpjūčio 23 d., sekmadienį) protestavo prieš 1939 metų Hitlerio-Stalino paktą, kuris leido Sovietų Sąjungai užimti Latviją, Lietuvą ir Estiją. Taip praneša mūsų šaltiniai.

Vakar buvo 48-tosios metinės, kai buvo pasirašytas nepuolimo paktas tarp nacių Vokietijos diktatoriaus Adolf Hitler'io ir sovietų vado (argi ne taip pat diktatoriaus? h.n.) Josef'o Stalin'o, kuris užvilkinio rusų (sovietų) įstojimą į Antrąjį Pasaulinį karą ir atidavė Sovietų Sąjungos kontrolėn Baltijos respublikas.

Baltijos kraštų gyventojai pranešė Vakarų reporteriams Maskvoje, kad buvo pašaukta šimtai policininkų, kurie turėjo suvaldyti demonstracijas, vykusias sekančiose sostinėse: Latvijos - Rygoje, Lietuvos Vilniuje ir Estijos - Tallinn'e. Jūnis Rozkalns, latvių

tautybės, pranešė ASSOCIATED PRESS agentūrai telefonu, kad nemažiau 2000 susirinko Rygoje prie kovose žuvusiųjų paminklo (tikriausiai, Brolių kapuose, h.n.) ir apie 5000 žmonių bandė nueiti į aikštę (kur pastatytas Latvijos laisvės paminklas: milžiniška moters figūra, aukštyr iškeltoje rankose laikanti tris žvaigždes, simbolizuojančias tris Latvijos sritis: Kurzemę, Vidzemę ir Latgalę, h.n.), bet aikštė buvo apsupta apie 500 uniformuotų ir neuniformuotų policininkų.

Vienas vakarietis tuo metu lankėsis Vilniuje, taip pat pranešė telefonu, bet su sąlyga, kad būtų išlaikytas anonimiškumas, apie protesto demonstracijas, vykstančias Vilniuje, ir kad bent 500 žmonių minia susirinko vidurdienį prie Šv. Onos bažnyčios. Policija tuojau apsupo katedrą (iš straipsnio neaišku, ar tai tą pačią bažnyčią, ar netoliese esančią Vilniaus katedrą, paverstą muziejum? h.n.), bet žmonės policininkų nepaisydami prasigrūdė pro jų eiles ir policininkai demonstracijos nebetrukėdė.

Oficialioji sovietų žinių agentūra TASS pareiškė, kad demonstracijos Vilniuje subliūskusios (buvusios "flap" h.n.) ir nurodė demonstrantų skaičių siekus vos 250 ar 300. TASS betgi nė žodžio nepasakė apie protesto demonstracijas Tallinn'e ir Rygoje.

Tallinn'o protesto demonstracijų detalės tą dieną Maskvos nepasiekė, bet Rozkalns pranešė, kad Latvijos aktyvistai turi tikrų žinių, jog jos įvykusios. Demonstracijas taip pat paminėjo ir trys didieji Toronto dienraščiai. TORONTO STAR žinią idėjo taip pat į pirmą puslapį. Gavę, pacituosime ir jų aprašymus.

Šios dienos (VIII.25) Montrealio THE GAZETTE laidoje, B-3 puslapyje, paskelbtas objektyvus ir pirmą kartą toks išsukiančias drašus straipsnis apie Baltijos kraštų likimą ir kaip Vakarai bando tą likimą pamiršti. Straipsnio vertimą sekančiame numeryje dėsimė ištisai. Jį parašė Kevin Michael Capea. (Visi pabaltiečiai turėtų parašyti laiškus dienraščiai išskeldami to straipsnio autorių, padėkoti jam ir dienraščiai, h.n.) Straipsnis pavadintas: AFGHANISTAN'S FATE HAD BALTIC PREVIEW (Afganistano likimas buvo jau anksčiau pademonstruotas Pabaltijyje).

Tos pat dienos THE GAZETTE B-15 puslapyje įečtas trumpas straipsnelis pakartojantis kai kurias

Dalis vėliavų pasirodusių vigilijos eisenai Montrealyje š.m. rugpjūčio 23 d. Nuotr. A. Kalvaičio.

demonstracijų detales. Pradžioje suminėtas latvis Jūnis Rozkalns, buvęs policijos suimtas tą patį sekmadienį (tikriausiai už perdavimą žinios vakarietiškiems reporteriams Maskvoje, h.n.), minėjęs, kad pro savo gyvenvietės langą matęs, kaip nė vienas demonstrantas nebuvęs policijos leistas prisitarti prie žuvusiems už laisvę paminklo Brolių kapuose, Rygoje.

Iš teksto neaišku, ar Rozkalns buvo tuojau pat sekmadienį paleistas, ar dar suimtas.

Taip pat ketvirtajame puslapyje idėta didelė nuotrauka JUODOJO KASPINO vigilijos Montrealyje. Nuotraukoje matosi minia žmonių kopianti Montrealio Šv. Juozapo oratorijos laiptais į pačią šventovę, kuri pastatyta ant Mount Royal kalno ir labiausiai lankoma turistų ir maldininkų.

Be abejo, dar gausime tikslėsių žinių ir iš pačių pabaltiečių demonstrantų ir disidentų. Pamatysime taip pat, kokios bus tų demonstracijų pasėkos. Mūsų tarpe jau pasigirsta balsų, būkštaujančių, ar ne peranksti einama viešumon su protestais. Iš tiesų, gal tokie reiškiniai sustiprins Gobačiovo'o opoziciją ir senieji stalinistai bei biurokratai gali net Gorbačiov'ą nuversti. Taip juk atsitiko su Khruščiovo'o atolaidžiu. Iš kitos pusės gi, tikrai tokios demonstracijos priverstė pasaulį prakalbėti apie Pabaltijo tautų pavergimą ir jų dabartinį likimą.

IRANAS NORI TARTIS DĖL TAIKOS SU IRAKU

Irano vyriausybė pradėjo pasitarimus su Jungtinių Tautų vadovais, ieškodama būdų ir priemonių baigti pragaistingąjį karą su Iraku. Anksčiau labai atšiauriai laikėsi ir Iranas, ir Irakas. Abi valstybės skelbėsi nuversiančios viena kitos nepageidaujamą režimą. Dabar pirmą kartą Iranas pranešė JT vadovybei, kad esą nesvarbu

kokia vyriausybė ir kokia valstybės galva esanti Irake. Irakas, girdi, turis atsiklausti savo gyventojų, ar šis režimas turis išlikti (t.y. prezidento Haddam Hussein'o), ar turis būti išrinktas naujas. Tajkos nori ir Irakas, kuris užpuolė Iraną, norėdamas nuvers ti nuo sosto senąją ajatolą Khomeinį. Dabar gi, atrodo, abi šalys taip nukrauja vo ir taip sugriovė savo ekonomiją, kad belieka tartis ir padėti ginklus.

O Persijos įlankoje vis dar puldinėjami tanklaiviai plaukia su Vakarų valstybių ir JAV vėliavomis. Tebeplūduriuoja ir Irano pasėtos minos.

PIRMASIS TOKS

Jungtinių Valstijų karinis teismas nuteisė marinių seržantą Clayton Lonetree, 25 metų, indėnų kilmės, 30 metų kalėti už šnipinėjimą sovietams. Jis buvo JAV ambasados sargybinis Maskvoje; pavogęs atidavė KGB žinybai Maskvoje slaptus sąrašus agentų, teikiančių žinias amerikiečių žvalgybai. Jis taip pat perdavė JAV ambasadų Vienoje ir Maskvoje smulkų planą. Visa tai išviliojo iš jo sovietų slaptosios policijos agentė, jo meilužė rusė. Tai pirmas išdavikas visoje elitinių marinių dalinių istorijoje.

KANADIEČIAI NEBJO NDP?

Kaip iš paskutiniojo apklausinėjimo matosi, kanadiečiai nėra išgąsdinti kai kurių nepopuliarių ir gerokai radikalių NDP siūlomų reformų (pasitraukti iš NATO ir NORAD, suvalstybinti bankus ir t.t.), nes kanadiečiai netiki, kad taip pasiegtų valdžion atėję socialdemokratai - (NDP vadas Ed Broadbent ir jo partijos vadovybė - ir anksčiau CCF vadai - yra ne vieną kartą pabrėžę, kad jie yra socialistai demokratai. Jie ir panašia programa vadovaujasi, kaip visos Vakarų Europos socialdemokratų partijos. Yra kanadiečių,

kurie taip pat pritaria kai kurioms reformoms (pav. dėl valstybinio Kanados banko steigimo, suvalstybinimo geležinkelių, prigrėbimo didžiųjų savavaliujančių korporacijų, teisingesnio turtų ir galimybių paskirstymo ir kt.).

Iš naujojo Angus Reid Associates biuro apklausinėjimo rezultatų matosi, kad nors daug kanadiečių (net 44% pasisakė balsuosią už NDP, vis dėlto dauguma kanadiečių nenori kad Kanada paliktų be NATO ir NORAD, kad valstybinių bankus ir didžiūsiąs įmones bei geležinkelius. Nežiūrint viso to, daugumai kanadiečių, atrodo, kad ir konservatoriai (25%) ir liberalai (29%) tiek apkarto, kad jie sakosi balsuosią už NDP. Daugiausia paramos radikalesnės NDP reformoms yra Quebec'o provincijoje (nors iki šiol ji nėra išrinkusi Ottawon nė vieno NDP atstovo). Stėbėtojai mano, kad daug buvusių pekistų (separatistų) pasisako už NDP, nes jie seniai skelbėsi esą socialdemokratai. Kaip visa šita košė atrodo po sekančių rinkimų - niekas nežino.

KAI KGB IR RCMP BENDRAUJA

Pasirodo, kai yra noro, geros valios ir bendro rūpesčio, gali bendrauti ir bendradarbiauti net sovietų policija su vakariečių policija. Toks netikėtas bendradarbiavimas padėjo Kanados RCMP pačiupti 5 tonas hašišo Montrealio priemiestyje Laval. Tie 5126 kilogramai hašišo buvo paslėpti Afganistano kupranugarių vilnos rietimuose ir būtų davę gatvinėje prekyboje bent 100 milijonų dolerių pelno nelegaliems narkotikų platintojams Montrealyje.

Tai pirmas toks atvejis, kada sovietų policija pranešė kanadiečių policijai apie numatomą didelę narkotikų siuntą jau prieš 5 mėnesius. Tą siuntą sovietų policija pastebėjo Murmansko uoste, iš kurio garlaivis

gabeno tuos "specialius" vilnų siuntinius Montrealin. RCMP, gavusi šį pranešimą, pasiuntė į Sovietų Sąjungą savo agentus, kurie kartu su sovietais aptarė bendrą veikimo planą. Siuntą buvo sekama nuo Murmansko iki Montrealio. Suimti 5 asmenys: du italų ir trys prancūzų kilmės.

Manoma, kad sovietai apie siuntą pranešė, nes jie įtarė, kad šios Afganistano siuntos pilnas būsiąs paskirtas aprūpinti ginklais Afganistano laisvės kovotojus, kurie nuo pirmos okupacijos dienos kaunasi su sovietų daliniais. O gal gi tai pradžia tikro bendravimo? Ši bendroji akcija buvo pavadinta "Operation vodka".

STREIKUOJA KANADOS GELEŽINKELININKAI

Š.m. rugpjūčio 24-tos dienos rytą sustojo visi Kanados traukiniai. Abiejų didžiųjų geležinkelio bendrovių (CN ir CP) 48,000 darbininkų nustojo dirbti. Geležinkelio darbininkai paskutinį kartą streikavo 1974 metais. Tada juos federalinė vyriausybė priverstė grįžti darban. Ir šį kartą vyriausybė jau paskyrė savo tarpininką ir įsakė abiem pusėms tartis. Jeigu susitarimo nebus pasiekta, labai galimas dalykas, ir Mulroney vyriausybė išleis specialų dekretą ir privers geležinkelininkus grįžti darban. Nuo šio streiko ypač nukentčia vakarinės Kanados provincijos. Tvirtinama, kad jeigu šis streikas tęsis ilgiau kaip savaitę, Kanados ekonomija būsianti rimtai paveikta. Kiekvienu streiko diena neša milžiniškus nuostolius ir paskiroms verslo bendrovėms, ir profesinėms sąjungoms, ir vyriausybei, pagaliau, ir patiems streikuojantiems. Streikuotojai reikalauja dienosio atlyginimo ir garantijų, kad nebus atleidinėjami iš darbo, kai vis labiau ir labiau darbininkų vietos užima įvairūs automatiniai įtaisai, reikalaujantys žymiai mažiau žmonių jų priežiūrai.

Nepriklausoma Lietuva

Už Lietuvos išlaisvinimą! Už išsikimybę Kanadai!
Pour la libération de la Lituanie! Loyauté au Canada!
For liberation of Lithuania! For loyalty to Canada!

LEIDĖJAS "NL" SPAUDOS BENDROVĖ.
REDAGUOJA – REDAKCINĖ KOLEGIJA
TELEFONAS: (514) 366-6220

Second Class Mail. Reg. Nr. 1952. Return postage guaranteed.
Postage paid at Montreal, CP. Published by the Independent
Lithuania Publishing Co., 7722 George St. LaSalle, P.O.
H8P 1C4

Metinė prenumeratos kaina \$ 20
Rėmėjo – \$ 25.00

P.S. Bendradarbių ar korespondentų spausdinamos mintys nebūtinai turi atitikti redakcijos nuomonei. Rankraščiai gali būti trumpinami ir taisomi redakcijos nuožiūra; gražinami tik iš anksto susitarus. Už skelbimų turinį redakcija arba leidykla neatsako.

KRIKŠTO JUBILIEJAUS PARAŠTĖ JĖ

KRIKŠTO JUBILIEJINIAI metai artėja į pabaigą. Nors didieji paminėjimai atrodo, praėjo, tačiau galutinės apskaitos suvesti dar negalime. Palikus tai kitiems metams, norisi tačiau pasidalinti keliomis mintimis, paklausti kelių klausimų.

Jeigu kas tvirtintų, kad šis jubiliejus nesukėlė jokios kontraversijos, tektų suabejoti. Jau paties jubiliejaus data, vos pradėjus jam ruošti, buvo daugelio kvestijonuojama. Ir su pagrindu. Nežiūrint visų aiškinimų, vargu ar daug kas patikėjo, kad Mindaugo krikštas nebuvo pirmasai Lietuvos krikštas. Pačių katalikų mokslininkų tarpe dėl to buvo nuomonių skirtumų. Ir atrodo, kad Mindaugo krikšto šalininkai (pav.dr.Urbonas) patiekė daug svaresnių argumentų už tuos, kurie palaikė lenkų mokslininkų senokai platintą ir platinamą tezę, jog Jogaila esąs prieš 600 metų apkrikštyjęs Lietuvos kunigaikštiją. Kaip tiksliai dėl to jau pati ruošimosi pradžia nebuvo nei sklandi, nei sėkminga. Daugelis vietovių (pav.Čikaga) aukšto jubiliejaus komitetui be galo šykščiai. Tačiau, pasigirdus taikesniams balsams, buvo ieškota kompromiso. Suprato daugelis, kad Mindaugo krikšto data net nepriklausomybės metais nebuvo tinkamai ginama ir skleidžiama pasaulio mokslinių institucijų bei mokslininkų tarpe. O tuomet netikėtai buvo progų, bet buvo ir galimybių valstybiniu mastu ir autoritetu atremti lenkų peršamą datą. Kaip tiksliai dėl to tokio, sakykim, apsilėidimo ar nesidomėjimo, šiandien esame beveik priversti susitaikyti su 600 metų skaičiumi. Nesakome, kad dabar nereikia nieko daryti, bet klaidą atitaisyti išeivijoje bus daug, daug sunkiau.

Daugelis sutiko, kad šią, jei ir nevisai priimtą datą, vertėtų panaudoti Lietuvos vardo išgarsinimui ir priminti visam pasauliui Lietuvos dabartinę tragišką būklę. Tai puiki proga pasakyti, k a i p i š t i e s u sovietinė santvarka elgiasi su tikinčiaisiais ir pačia Bažnyčia Lietuvoje. Tokią progą praleisti būtų nemažesnis apsilėidimas už anksčiau minėtąjį. Pagaliau, tai suteikia progą mūsų išeivijos mokslininkams rimtai ir plačiu mastu iškelti ir Mindaugo krikšto autentiškumą.

Kiek padaryta toje srityje, teks įsitikinti, kai jubiliejiniai metai bus praėję. Tačiau norime pasisakyti dėl paties svarbiausiojo ir, jau praėjusio, jubiliejaus paminėjimo Vatikane ir Romoje.

Jeigu įvairūs ir įvairių kraštų sudarytieji komitetai savo darbą atliko neblogai (Montrealis gali tikrai vertai didžiulotis savo sėkmingu ir originaliu jubiliejaus paminėjimu), tai spaudoje pasirodžiusios užuominos ir grįžusiųjų pasakojimai dėl didžiojo renginio Romoje verčia susimąstyti ir stebėtis. Jau didįjį renginį organizuojant, staiga kyštelėjusi žinia apie Lietuvos krikšto progą skaitomas paskaitas visus pritrenkė. Kodėl 5 lenkai ir tiksliai 3 lietuviai mokslininkai skaitys paskaitą? Kodėl iš viso reikia paskaitų l e n k ū kalba? Kas tą renginį planuoja ir praves? Nors paskaitininkų proporcija ir buvo įkeista lietuvių naudai, betgi lenkiškai skaitomos paskaitos liko. Ką jie dės? Kol kas nieko nesigirdi. Kodėl l i e t u v i š k o s i o s iškilmingos pamaldos Romoje buvo beveik visos paaukotos a n g l ū kalba? (Tiksliai vienas vyskupas V a i č i u s, iš Lietuvos, pasakė pamokslą lietuviškai ir, tikriausiai, stebėjosi mūsų "suamerikonėjimu"). Kas šias pamaldas planavo? Kas jas pravedė? Kas atsakingas už nepateisinamą nepasinaudojimą gal vienintele tokia proga gyvenime atlaikyti ištisai lietuviškas pamaldas garsiojoje Romos šventovėje? Kas, iš tikrųjų, atsitiko su kaikuriomis kažkodėl neįvykusiais pasirodymais ir kodėl visi lietuvių parengimai taip labai vė l a v o?

Tai vis klausimai, į kuriuos ne mes vieni laukiame atsakymo. Manau, kad centrinis Romos jubiliejaus renginių komitetas turi duoti aiškią apskaitą visoje mūsų išeivijos spaudoje, nurodant visą Romos minėjimo eigą, paskaitų pagrindines mintis ir atsiėktus rezultatus: kas buvo gerai atlikta ir ką už tai reikia ir vėliau pagirti, bet taip pat, kas buvo neįvykusiai arba iš viso neatlikta ir kas dėl to atsakingas. Tyla šiuo atveju nėra gera byla.

NUREMBERGO TEISMO SUKAKTIS

Prieš 41 metus, 1946 m. rugpjūčio 31 d., įvyko paskutinis Nurembergo Teismo posėdis, nors sprendimas buvo paskelbtas tik po mėnesio. Tuomet kaltinamųjų suole sėdėjo 26 asmenys. Iš jų 10 buvo nuvesti mirties bausme, o 2 psl.

trys išteisinti. Šalia individualių asmenų buvo kaltinama Vokietijos vyriausybė, kariuomenės vadovybė ir įvairios organizacijos (SS, Gestapo ir kt.). Anuometinis "TIMES" korespondentas S.J.Goldsmith, stebėjęs teismo ei-

gą, po 34 metų pasisakė, kad teismas kaltino Vokietiją už agresiją prieš Lenkiją, bet užmerkė akis prieš Ribbentropo - Molotovo Aktą, kuriuo dar prieš karo pradžią buvo pasidalinta Lenkija ir Baltijos valstybėmis. Mat, Sovietų Sąjunga sėdėjo teisėiu suole. Mes, lietuviai prisimindami tą gėdingą faktą, žinome, kad tuo metu niekas nekėlė klausimo, kas iš esmės yra karo nusikaltėlis? Ar tik naciai? Nepaklausė niekas ir vėliau, kaltindami kolaboravimu su naciais, kas pirmiausia pradėjo kolaboruoti su Hitlerio valdžia - naciais ir daryti sutartis...

Ir dabar, po eilės dešimtmečių sovietų žmonėse tebėra palaikomas nacių "baubas", skelbiant, kad Sov. Sąjungai reikia ginkluotis, nes vėl gi gali atsirasti kitas Hitleris; nes gi didžiausioji kapitalistinė valstybė - Amerika, o ypač R.Reagan'as, yra pasiryžęs sunaikinti ir motiną, Rusiją ir Sovietų Sąjungą... Iš kitos pusės, nekalbama, kad gali atsirasti ir kitas Stalinas. Ar savo agresijas ir prievartavimus nepademonstravo ir ar dar vis nebetėsia jau seniai karui pasibaigus, prieš Čekoslovakiją, prieš Vengriją, prieš Afganistaną ir net prieš savuosius žmones ta pati "nekaltoji" šalis?

Niekas Nurembergo Teisme nepriminė, kad Sovietų Rusija karą laimėjo tik Vakarų Alijantų ir ypač Amerikos talka. Niekas to ir dabar neprimena Sovietų žmonėms. Neprimena, nes tada reikėtų atitaisyti kai kurias skriaudas. Bet ar tai nebūtų tuomet tikra dvasinė didybė, negirdėta istorijoje? Kodėl nesusigundo siekti tokios tikros didybės tie, kurie visą laiką rūpinasi būti pažangiausiais, didžiavasiškiausiais ir galtingiausiais?

Juk, anot mūsų švietėjo Vinco Kudirkos: "...Ne tas yra didis, prieš ką milijonai žmonių bėga..."

PRANEŠA ELTA:

LIETUVA ŽMOGAUS TEISIŲ VADOVE

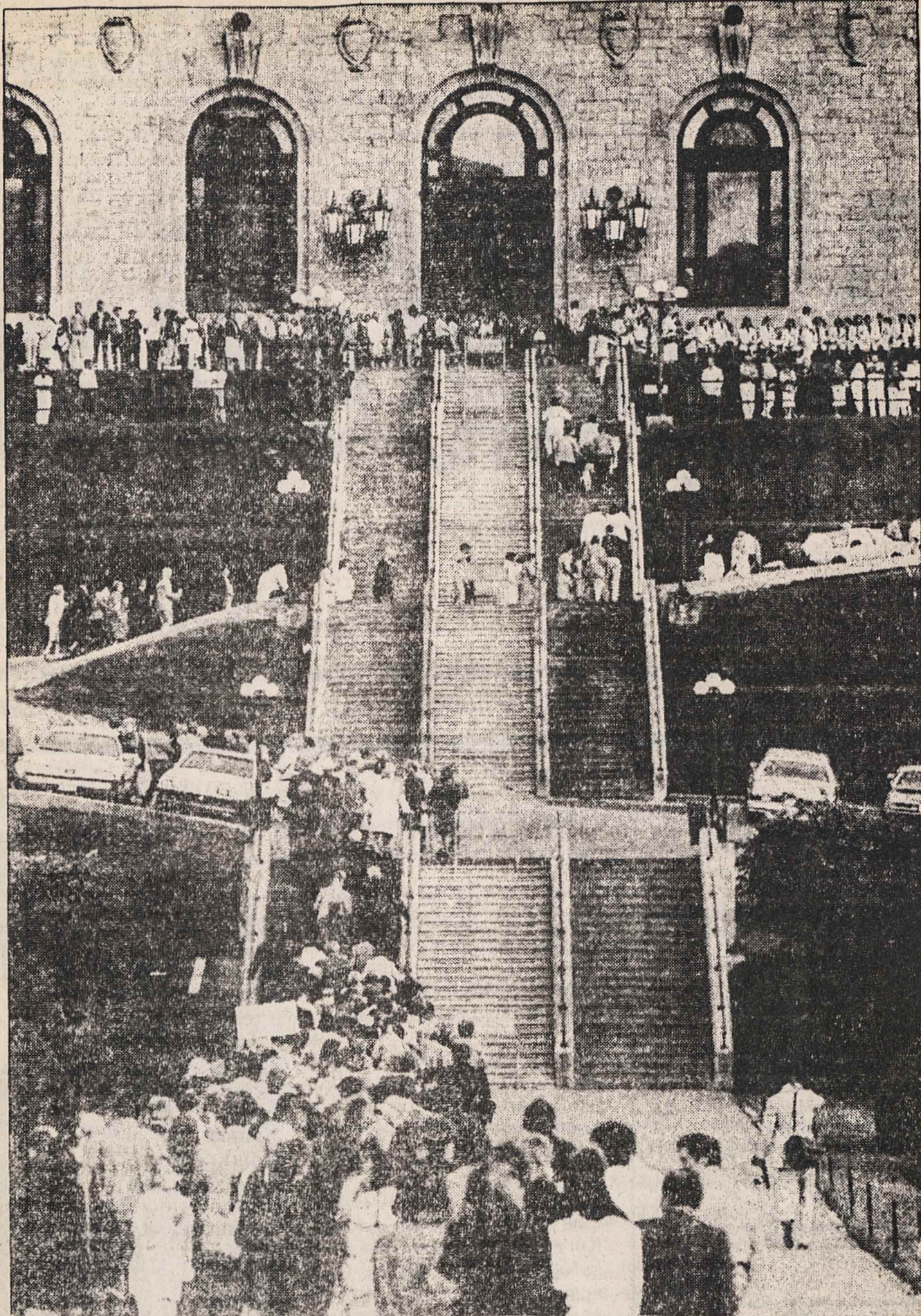
Daugiau kaip 500 žmogaus teises ginančių organizacijų išvardinta šimtet Amerikoje išėjusioje knygoje: Human Rights Internet Directory: Eastern Europe and the USSR (Žmogaus Teisių Tinklo Vadovas: Rytų Europa ir SSSR.) Knygą paruošė Harvardo Universiteto Teisės Instituto rėmuose veikiantis nepriklausomas žmogaus teisių dokumentacijos ir informacijos centras. Jo steigėjai yra įsitikinę, kad norint ginti žmogaus teises, būtina naudotis tikslia ir greita informacija. Pabaltijo šalis skirti 28 knygos puslapiai. Skaitytojas trumpai bet tiksliai supažindinamas su modernia jų istorija. Įvardiname žodyje apie Lietuvą rašoma, kad jos okupacija iššaukė desimtį metų užsitiesusį pasipriešinimą sovietiniam režimui. Opoziciniai sąjūdžiai Lietuvoje vėl pasirodė po 1970 metų. Nepaisant nesiliaujančios KGB akcijos ir aršių bausmių, Lietuvoje pasirodė 17 pogrindžio leidinių. Vadovo nuomone, savilaidos sumažėjimas pastaraisiais metais gali reikšti, jog lietuviai disidentai tapo atsargesni, ar kad valdžiai pavyko apriboti informacijos tekme; tai nereiškia, kad lietuvių savilaida jau būtų išsisėmusi.

Lietuvos "Neoficialių organizacijų" skyriuje aprašoma Helsinkio grupė ir Tikinčiųjų Teisėms Ginti Komitetas. Į "Tautos teisių grupių" sąrašą įreikiuotas Nacionalinis liaudies frontas, Lietuvių laisvės lyga ir kt. Po antrašte "Organizacijos kitur" rašoma apie Vyriausiąją Lietuvos Išlaisvinimo Komitetą, Amerikos Lietuvių Tarybą, Pasaulio Lietuvių Bendruomenę ir kitus lietuvių politinius, visuomeninius bei informacinius susivienijimus užsienyje. "Žmogaus Teisių Vadovas" bus svarbus įrankis visiems tų teisių gynėjams. Pabaltiečiams ši knyga primena, kad jie užsienyje turi gerą būrį sąjungininkų.

MEIDŪNO IR JAŠKŪNO ATGAILA - "GLASNOST" PAVYZDYS.

Lietuvoje pasirodė nauji gorbaciovinio "glasnost" vaisiai - abejotino autentiškumo dviejų "buvusių disidentų" išpažinties ir atgailos pareiškimai. Tiesos, gegužės 17 d. numeryje pensininkas-namudininkas Kostas Meidūnas tvirtina, jog "Realybė pakeitė mano įsitikinimus", o birželio 6 d. numeryje ilgametis politinis kalnys Henrikas Jaškūnas teigia: "Negaliu tylėti ir aš".

Meidūnas rašo, kaip 1980 m. jis pradėjo "nelegalią antvisuomeninę veiklą", o po poros metų ėmė leisti ir paštą siuntinėti "nelegalų leidinį "Vyti", kuriam užpildyti jis naudojosi "užsienio antitarybinių laidų melaginga informacija". Kas pakeitė jo nusistatymą? "Kasdieninė įtampa, baimė, o svarbiausia - nauja kompartijos politika". Tuo būdu jis įsitikinęs, kad "dabar bet kokia nelegali disidentinė veikla yra ne tik beprasmiška, bet dargi žalinga, tikrai nusikalstama". Meidūnas ypač puola LKB Kroniką ir, tepaminėjęs žinutę apie Vėlinės Druskininkuose, kaltina ją "melaginga informacija". Jis tvirtina esąs tikintysis, bet jo, kaip ir kitų religingų žmonių, niekas nevaržo.

Juodojo Kaspino dienos proga THE GAZETTE idėjo šį atvaizdą. 1987. 8. 24. Gazette. Dave Sidaway

Vigil remembers Soviet-Nazi pact

prispauti retežiais, žemyn galvas lenkia, o dvasioje keikia: didi ne tironai, kurie reikia garbinti, nors jie visiems kenkia..."

Meidūno niekad nėra minėjusi lietuvių savilaidinė spauda ir jo minimas "nelegalus leidinys" neturi nieko bendro su 1979-1980 m. ėjusių "Vyčiu", kurio pasirodė bent šeši numeriai. Jis sakosi platinęs savo "Vyti" paštą, bet tokiu būdu leidinį gavę, įskaitant ir Ireną Skuodiene, jį bemačiant atiduodavę "atitinkamoms įstaigoms". Toks platinimo būdas ir tokie tvirtinimai kvepia provokacija.

Henrikas Jaškūnas rašo, jog jį prabilti paskatino Meidūno straipsnis. Iš tikrųjų, jo "atgailos" pasisakymas buvo jau seniai išspausdintas lenkų provincijos laikraštyje. Jam, "kaip senam opozicionieriui", taip pat "daro ispūdį nauja gorbaciovinė politika. Jis teigia, kad pokariniais metais "pasitaikė ir klaidų valdžios politikoje", bet ta politika buvusi "iš esmės teisinga". Jaškūnas ypač stengiasi suniekinėti sąžinės kalinius su kuriais jis drauge vargo gulage ir apie kuriuos jis dabar kalbą su pagieža ir panieka. Tie kaliniai esą kovoja "dėl valdžios būsimoje "laisvoje tėvynėje" - už etmonų, ministrų, prezidentų postus". Jiems, o ne kalintojams ir kankintojams Jaškūnas primeta neįtikėtiną žvėriškumą, kitų politinių kalinių kancias ir net mirtį!

Apie Jaškūną anksčiau išsamiai informavo savilaidinė spauda. Jo tėvas buvo komunistas, bet Jaškūnas, karui pasibaigus, įsteigė pogrindžio organizaciją ir buvo nuteistas kalėti 25 metus. Būdamas Vorkutoje, jis suorganizavo streiką. Vėliau jis buvo perkeltas į konclagerį Mordavijoje, o po to nutremtas į Mongoliją. 1964-tais metais grįžęs į Lietuvą jis vėl įsteigė "tarptautinę organizaciją už SSSR-os tautų išlaisvinimą". Jis buvo suimtas 1976 metais ir nuteistas kalėti 10 metų konclageryje ir 5 metams nutremimo. Buvo paleistas anksčiau.

Savo straipsnyje Jaškūnas nuolankiai dėkoja sovietinei valdžiai už jam duotą darbą ir šeimyninį bendrąbūtį, ūkinį pastatą, kad galėčiau užsiauginti gyvulį... Kaip ši sovietinės sistemos auka tapo nuolankiu jos tarnu? Gal būt nesibaigiantis persekiojimas ir kankinimas jį palaufė. Yra ir kita galimybė - dar rezistentu būdamas, Jaškūnas dažnai naudojo komunistinę terminologiją; kalnimo išvargintas, jis galėjo ir nuosirdžiai atsiversti į "tikrąjį tikėjimą". Dabar jis, kaip ir Meidūnas, jau nebe kalba savo balsu, o kartuoja KGB žargoną, paklusniai šmeižia kalinamuosius ir kankinamuosius. Tokia tebėra gorbaciovinė "atvirumo" esmė.

REMKIME KANADOS LIETUVIŲ FONDĄ !

Iki šiol šis fondas išleido per 350,000 dolerių lietuviškai kultūrai, menui, švietimui paremti. Pagrindinis Fondo kapitalas yra neliečiamas, tiktai palūkanos skiriamos lietuviškai veiklai įvairiose srityse.

Sudarydami testamentus, bent dalį turto palikime KANADOS LIETUVIŲ FONDUI (Lithuanian-Canadian Foundation).

Tapkime šio fondo nariais ir aukokime jam! Visos aukos atleidžiamos nuo valstybinių pajamų mokesčių.

Testamentines ir kitas aukas siųsti:
Lithuanian-Canadian Foundation, 1573 Bloor St.W., Toronto, Ont. M6P 1A6

Šio Fondo šūkis: "Kapitalas Lietuvai, palūkanos lietuvių išeivijai!"

Romuvos 25-mečio stovykla 1987 m. rugpjūčio 1-14 dienomis su nuostabiais rytmečiais, kai tekėdavo saulė ir šviesiomis naktimis, kai krisdavo žvaigždės - jau tik atmintis, laiškuose, dienoraščiuose ar laikraščiuose. "Viskas praeina čia, negrįžta nieks" - dainuota prie laužų. Arba paskutinę dieną deklamuota: "Sakyk, aš noriu būti vertas sapnuoti šią sapną, matyti šią pasaką kurią seniai, labai seniai mes pavadinom Romuvos vardu".

"Romuva 25" leidinyje parašyta, kad šią žavingą vietą atrado a.a. Stasys Merkelis. Bet po to, ak, kiek dar daug darbo buvo idėta, kiek pinigų suaukota, kad skautai ir skautės galėtų turėti savo mažytį Lietuvą! Taip - tas nuosprendis kadaise buvo teisingas, nes ir po 25 metų čia stovyklavo apie 150 jaunimo - įvairių skautiškų šakų ir amžiaus. Šalia vilkiuko, pirmą kartą pamatiusio Romuvą, nakties budėjime vaikščiojo 65-ris metus peržengęs skautininkas. Ir tai ne kokia nors vienintelė ir reta išimtis. Jų buvo ne vienas. Pačių jauniausių būrelių galėjo juos stebėti rūpinantis, dirbantis, naktimis budintis, kaip tai būna šeimose, kai auga naujos atžalėlės. Skautybės šeiminių struktūrą, galima tvirtinti, labai prisidėjo, kad ateina rimta pamaina po 25-rių metų. Vyresniesiems, tik kai kuriais patarimais ar sumanymais talkinant, visą stovyklos organizavimo ir pravedimo našta buvo pasiėmę daugiausia vidurinėsios kartos vadovai - vadovės, Romuvos steigimo pradžioje dar vaikščioję vilkiukų ar paukštyčių gretose.

Stovyklos viršininkė ir organizatorė buvo Kanados rajono skautiškų vadeivė s. Aldona Baltakienė, iš profesijos mokytoja, trijų sesių motina, ši kartą kandidatuojanči į rajono vadeivės pareigas. Skautavimo ir pedagoginę praktiką ji sugeba pritaikyti stovyklavimui, ir užtat nenuostabu, kad jau treči metai iš eilės ji eina viršininkės pareigas Romuvoje.

Komendantu buvo taipgi jau antrą kartą iš eilės Kanados rajono skautiškų vadeiva ps. dr. Arūnas Dailys. Tai savo pareigas suprantas vadovas. Jei kada kam kiltų klausimas, ką veikia stovyklos komendantas, brolis Arūnas galėtų gerai išaiškinti.

Daug metų labai sėkmingai dirbęs su vilkiukais, paskutiniuose Romuvos rinkimuose išrinktas darbo komiteto pirmininku s. Kastytis Butūra, šioje stovykloje rūpinosi stovyklautojų maitinimu ir kitais ūkiškais dalykais.

Labai svarbiame programų ir užsiėmimų skyriuje dirbo pati stovyklos viršininkė, v.s. C. Senkevičius, ps. Rūta Poškienė, globojusi ir skautišką vienetą, ps. Asta Saplienė ir v.s. kun. A. Saulaitis, SJ, visada išradingas, pasiruošęs, naujų sumanymų pilnas ir sugebą greitai susiorientuoti, ką ir kada geriausiai daryti. Tai daug įvairaus patyrimo turis jaunas vadovas, Romuvoje stovyklaujas jau nebe pirmą, o svarbiausia, ir ne paskutinį kartą. Šiais žmonėmis rėmėsi visas sėkmingas stovyklavimas, organizuotos sukaktuvių ir krikščionybės minėjimų iškilnės, gausių svečių priėmimas ir kasmetinio stovyklavimo nauja skautams.

Atskirai reikėtų paminėti ir ps. Juozą Gedrį iš Hamiltono, jau eilę metų tėviškai vadovaujantį vilkiukams ir teisingai suprantantį draugininko pareigas. Iškilus buvo ir komendanto pavaduotojas sk. Vytis Gailius Draugelis iš Ročesterio. Jūrų skautams jau daugelį metų vadovauja ir visada tvarkingai savo pastovyklę paruošia ir stovyklavimo metu prižiūri ps. V. Keturakis, ši kartą turėjęs labai geros pagalbos iš Čikagos su s. dr. Pauliumi priesakyje. Kitoms draugovėms vadovavo: jaun. skautiškų - Ina Balsytė, globėja R. Lemon, skautiškų - Ginta Draugelytė, globėja J. Neimaniūnė, prit. skautiškų - Lina Alvarado-Saladžiūtė, prit. skautiškų - Alydas Saplys, sk. vyčių - Andrius Skučas, jūrų skautiškų - Z. Girklytė.

Kad maistas buvo geras ir visada laiku pagamintas, stovyklautojai dėkingi K. Budrevičiui, D. Steponaitienei, M. Skriuskienei, R. Slapsienei, J. Batūrienei, D. Viskontienei, R. Šileikienei ir p.p. Pajaujams. Šita maitintojų skiltis ne tik gamino skanų maistą, bet ir sukaktuviniame parade dalyvavo su virtuvinėmis uniformomis ir žygiavo, mušdami šaukštais į keptuves, įtemptą iškilmingumo nuotaiką švelniai praskiesdami jūmoru.

Naujoji Romuvos izdininkė Rita Paulauskaitė gerai atliko registratorės pareigas; svečių priėmimą tvarkė Rebeka Jasienė, dainų mokė D. Garbaliuskienė, gydytoju buvo s.v. dr. Gailius Skrinškas, krautuvėlės vedėjas ps. V. Augaitis, fotografas, instruktorius v.s. St. Ilgūnas, maudymąsi prižiūrėjo L. Liaukutė ir A. Meskauskaitė.

Ir vis dėlto, kaip svarbūs ir geri bebūtų buvę vadovai ir vadovės, kaip jie sugebėjo padaryti, kad iškilmės ir stovyklavimas buvo išpuodingi ir naudingi kiekvienam asmeniškai ir visai lietuviškai skautijai - patys svarbiausieji 25-mečio stovyklautojai buvo visų šakų ir draugovių sesės ir broliai, kurių jau atidarymo iškilmėse išsiriškiavę stovėjo 147. Dar daugiau jų prisidėjo iškilmių savaitgalį, ir parade žygiavo gražios ir įvairiaspalvės dviejų šimtų stovyklautojų gretos. Tai įrodymas, kad lietuviškoji skautybė dar gyva, kad tėvai, leisdami savo vaikus į skautiškųjų eiles, pritaria skautybei, kaip vienai iš originaliausių formų jaunimo auklėjime.

LSS pareigūnų ir svečių iš tolimesnių vietovių atsilankymas buvo ryškus ženklas, kad džiaugiamasi Romuvos gyvavimu. Stovyklą aplankė, porą dienų stovyklavo ir sveikino: LS Seserijos VS s. Stefa Gedgaudienė, Brolijos VS v.s. fil. Kazys Matonis, Skautybės Fondo vald. pirm. v.s. C. Kliulius, buv. "Skautų Aido" redaktorė v.s. S. Jelonienė, Hamiltono TF ir šaulių atstovas ps. Aušrotas, išteikęs stovyklavietei paremti čekius ir s.a. Šetikas iš St. Catherines. Iškilmėse sveikino: v.s. V. Skrinškas, vienas iš Romuvos pirmųjų, v.s. K. Batūra, ilgametis Romuvos vald. pirm., raštu - v.s. L. Milukienė, v.s. D. Kersienė. Visi ir visos linkėjo, kad jaunieji stovyklavietės darbuotojai tęstų pradėtą darbą ir išlaikytų Romuvą dar daugelį metų.

Iškilmės, laužai, draugovių ir šakų užsiėmimai, vyr. skautiškų ir sk. vyčių išdžiai, eisenos, susimastymai, pamaldos, nakties sragybos su narų ūkavimais, susitikimai, susipažinimai, draugystės mezgimas - visa tai susipynė į žavų vasaros laikotarpį, kuris dar ilgai laikysis atmintyse tų, kurie galėjo būti laimingi sukaktuvinėje Romuvos stovykloje...

C. Senkevičius

/IŠ ROMUVOS 25-mečio stovyklos LAIKRAŠTELIO /:

● I-ojoje stovykloje stovyklavo 145 skautai- tės, II-joje - 332. Iš viso per 25 metus - 5509. stovykla

● Pirmos stovyklos pirkimo dokumentus pasirašė: L. Kalinauskas, V. Rušas, V. Skrinškas ir G. Stanionis.

● KIEK YRA PASTATŲ ROMUVOJE?

- Didysis pastatas su virtuve, valgykla, raštine, ambulatorija, trim miegamaisiais, prausykla ir maisto sandėliais.
- Šeši gyvenamieji namukai mažiesiems stovyklautojams.
- Pirtis.
- Laivų pastatas.
- Dvi pagrindinės prausyklos su karšto vandens dušais.
- Pagrindiniai vartai su dviem nameliais.

KAI BUVO SUNKU GYVENTI

PLŪKTNĖS GRINDYS. 16 VAL. DARBO DIENOS... NUCLATINIS ALKIS.

Prūsų lietuviai iš T. Lepnerio „Der Preussische Lithau“, 1848, Tilžė, antra laida. (Pirma laida 1744, Dancigas). (Courtesy of the Newberry Library, Chicago)

Išleido AM & M Publications

Viduramžiais darbininkų gyvenimas buvo neapsakomai sunkus: jie dirbo sunkiausius darbus, gyveno beveik badaudami ir savo utėlėmis apsėstas landynes dalijosi su jaučiais ir kiaulėmis.

Žemdirbiai dirbdavo po 16 valandų į dieną, 6 dienas savaitėje ir buvo priversti išgyventi tikrai išaugintu maistu ant pusės akro žemės, kuria jam leisdavo naudotis lordas - dvaro šeimininkas.

Už tai, kad naudojosi tuo ploteliu, būtinai reikėjo ir duoklę atiduoti šeimininkui. Taip pat 2 ar 3 dienas savaitėje privalėjo apdirbti savininko žemes. Jeigu jie nepakankamai dirbdavo - juos mušdavo.

Beveik kiekviena šeima prarasdavo vaikų: 1 iš dešimties mirdavo gimdyvo metu ir daugelis vaikų neatlaikydavo ligų, nuo kurių nūdien lengvai išgyjama. Vaikai eidavo į žemės darbus, pradėdant nuo 5 m. amžiaus kartu su tėvais.

Žemdirbių maistas paprastai susidedavo iš sudžio-vintos duonos ir daržovių sriubos. Mėsa, vaisiai ir cukrus anuo metu būdavo jiems liuksusu. Esant sunkiems laikams, net ir gerų sriubų būdavo sunku pasigaminti, ir daugelis mirdavo išbadėję.

1987. VIII. 27

Žemdirbiai negalėdavo net laukinių paukščių ar žvėrių sau susimedžioti ir taip pagerinti savo liesus maisto davinius, nes visi žvėrys ir paukščiai priklausė dvarų lordams. Pagavus slapčia bemedžiojanti - jam nukirsdavo pirštą arba jis būdavo pakariamasis.

Žemdirbio namus sudarydavo vieno kambario trobelė šiaudiniu stogu, plūktinėm molinėm grindim, vos apšviesta pačių pasigamintomis žvakėmis arba balanomis. Žmonės miegodavo ant krūvos šiaudų. Žiemą smarkiai šaldavo, nes jiems būdavo draudžiama nusikirsti medžių kurui.

Vyrai, moterys ir vaikai kulniuodavo į laukų darbus auštant. Dirbdavo iki tamsos, naudodami primityvius įrankius dirbti žemę ar nuimti derlių. Moterys dirbo irgi sunkiai ne tik laukuose. Joms reikėdavo išausti šeimai audeklus ir pasiūti rūbus, virti, prižiūrėti vaikus, surinkti vištų kiaušinius, pasirinkti žagurų ugnelei, skalbti ir t.t.

Šalia tokio gyvenimo, visiems grėsė ir mirtinos ligos, kaip pav., maras, kuris buvo nepaprastai užkrečiamas.

VI a. Justinjono laikais įvykusi epidemija, viena iš didžiųjų istoriškai paliudytų, prasidėjo Egipte, persimetė į Syriją ir Š. Afrikos pakrantes. Iš ten atkeliavo į dabartinę Vakarų Europą ir Balkanų pusiasalį. Tos epidemijos metu žuvo apie pusė Romos imperijos gyventojų.

Kita stipri banga 16 a. palietė Vokietiją, Italiją, ir tada išmirė apie ketvirtadalis Europos gyventojų, kai kur žuvo apie 70% gyventojų.

Pagyvėjęs prekybiniais susisiekimams su Artimaisiais ir Tolimaisiais Rytai, maro epidemijos Europoje padažnėjo. Nemažos buvo 14, 16 ir 17 a. Labai stipriai palietė Lietuvos gyventojus 16 ir ypač 17 a. pradžioje.

18 a. pradžioje siautė didžiausia maro epidemija Lietuvos istorijoje. 1710-11 m. Lietuva neteko net trečdalis savo gyventojų. Saryšyje su tuo kilo ir didžiulis badas. Prie nelaimių prisidėjo ir Didysis Šiaurės karas, kuomet švedų ir rusų kariuomenės atiminėjo iš žmonių ne tik maistą, bet ir gyvulius.

Mirė susirgę, mirė išbadėję, mirė ir tie, kurie dar kaip nors pajėgė slaugyti sergančius. (Jų tarpe išmirė 200 vienuolių bernardinų, 118 jėzuitų, kurie bandė slaugyti nelaiminguosius, ir daugelis kunigų). Kasdien visos Vilniaus gatvės būdavo pilnos kritusiųjų. Vienas tretininkas liudijo, kad per 1 metus jis palaidojęs 22.862 lavonus.

Be abejo, maras labai smarkiai palietė ir Lietuvos žemės ūkį. Dėl darbo rankų sumažėjimo pasunkėjo baidžiava. 1712m. ir 1717 m. visai Lietuva buvo išleisti griežti nuostatai apie pabėgusių valstiečių grąžinimą. Išlikusių, bet nusilpusių žmonių mirtingumas padidėjo 15 kartų, bet niekas jais nesirūpino. Išmirė ištisi kaimai.

Nuo maro ypatingai nukentėjo Mažoji Lietuva.

LIETUVIŲ
TAUTODAILĖS
INSTITUTAS

(Pasinaudota L. Balsio
LTI Biuleteniu)

LIETUVIŲ TAUTODAILĖS INSTITUTAS yra įregistruotas Kanados federalinės vyriausybės organizacijų sąrašuose kaip pelno nesiekianti organizacija.

LT Institutas įsteigtas dail. ANASTAZIJOS TAMOŠAITIENĖS 1977 m. Iki dabar šis Institutas išleido meistriskai paruoštas ir meniškai apipavidalintas knygas - LITHUANIAN NATIONAL COSTUME, parašyta ir paruošta dailininkų Anastazijos ir Antano TAMOŠAIČIŲ. Šiai pirmajai knygai išleisti buvo gauta federalinės ir provincinės vyriausybės parama (viso apie \$17.000) bei Kanados Lietuvių Fondo (\$2.500).

1982 m. išleista dail. ANTANO TAMOŠAIČIO knyga - LITHUANIAN EASTER EGGS.

1988 m. iš spaudos išeis trečioji knyga LITHUANIAN SACHES, taip pat rūpestingai ir išsamiai paruošta mūsų tautodailės autoritetų dail. A. ir A. TAMOŠAIČIŲ. Šios knygos rankraščio paruošimui gauta federalinės vyriausybės parama (\$5.000).

Šios trys knygos yra pirmosios tokio pobūdžio anglų kalboje.

Pirmųjų dviejų knygų laidos egzemplioriai pasklido po visą pasaulį ir yra, galima sakyti, visiškai išparduotos. Administracinius reikalus, supakavimus ir išsiuntinimą šių knygų 5.000 egz. gerai atliko Instituto izdininkas Vitalius Matulaitis.

LTI yra pagaminęs filmą LITHUANIAN TEXTILE ART lietuvių kalba ir ruošiamas angliskas jos įkalbėjimas. Įžanginė filma lietuvių tautodailės tema buvo SPIRITS OF AN AMBER PAST ir išleista asistuojant Institutui anglų kalba, remiant Kanados federalinei vyriausybei ir KLB.

Abi filmos supažindina su lietuvių liaudies menu, kurį puoselėja ir juo remdamiesi toliau kuria dail. Antanas Tamošaitis, Instituto kuratorius ir dail. Anastazija Tamošaitienė, šio Instituto vyriausioji instruktorė - profesorė.

LT Institutas suruošė išleistų knygų, filmų ir jų autorių supažindinimus Toronto auditorijai, pakviečiant prof. dr. R o m a š t o k a š i Trento Universiteto, I r e n a M e i k l e j o h n, specialiems reikalams Instituto narę.

LT Institutas taip pat yra pagaminęs skaidrių kompleksus įvairių lietuvių liaudies meno pavyzdžių paskaitų ir kursų iliustravimui. Vienas komplektas kartu su filma "Lietuvių audimo menas" yra padovanotas Vasario 16 Gimnazijai V. Vokietijoje.

(Čia norisi priminti, kad ir kitos, bent gausesnės mokinių skaičiumi lituanistinės mokyklos ar lituanistiniai seminarai, lengvai galėtų įsigyti tokia vertingą ir modernią švietimo priemonę - knygas, skaidrių kompleksus ar bent išsinuomuoti iš Instituto filmus.)

Išleistų knygų, supažindinančių su lietuvių liaudies menu, yra padovanota ne tik Amerikos, bet ir kitų kraštų universitetams.

Baigiama paruošti kilnojamoji liaudies meno paroda, lankstinukai, aiškinantys įvairias šios meno srities technikas. Šalia viso to, Institutas savo reikalams išleisdžia biuletenius ir surengia kasmet visuotiną narių suvažiavimą.

Šiuo metu LTI turi 5 stambius skyrius Bostone, Chicagoje, Philadelphijoje, Toronte. Kiekvienas jų rengia plataus masto kursus, parodas. Bostono skyrius turi 40 aktyvių narių, Chicago - 72, New York - 8 aktyvius ir eilę talkininkų rengiant parodas, Philadelphia - 27 aktyvius narius ir 6 pagalbinus, Toronto - 26 aktyvius narius.

Montrealyje reikiąsi VAIVORYKŠTĖ - skautiškų tautodailės grupė, kurios dalis narių priklauso Tautodailės Institutui; taip pat dalyvavo įvairiose parodose, surengė LTI išleistų knygų pristatymus ir autorių pagerbimus ir dalyvavo, remiant KLB, EXPO 86 Vancouveryje.

LIETUVIŲ TAUTODAILĖS INSTITUTO dešimtmečio derlius gausus ir reikšmingas, telieka linkėti, kad jis ir toliau taip reprezentuotų mūsų liaudies meną, jo puoselėtojus ir gaivintojus, šviestų ir auklėtų mus visus - b.

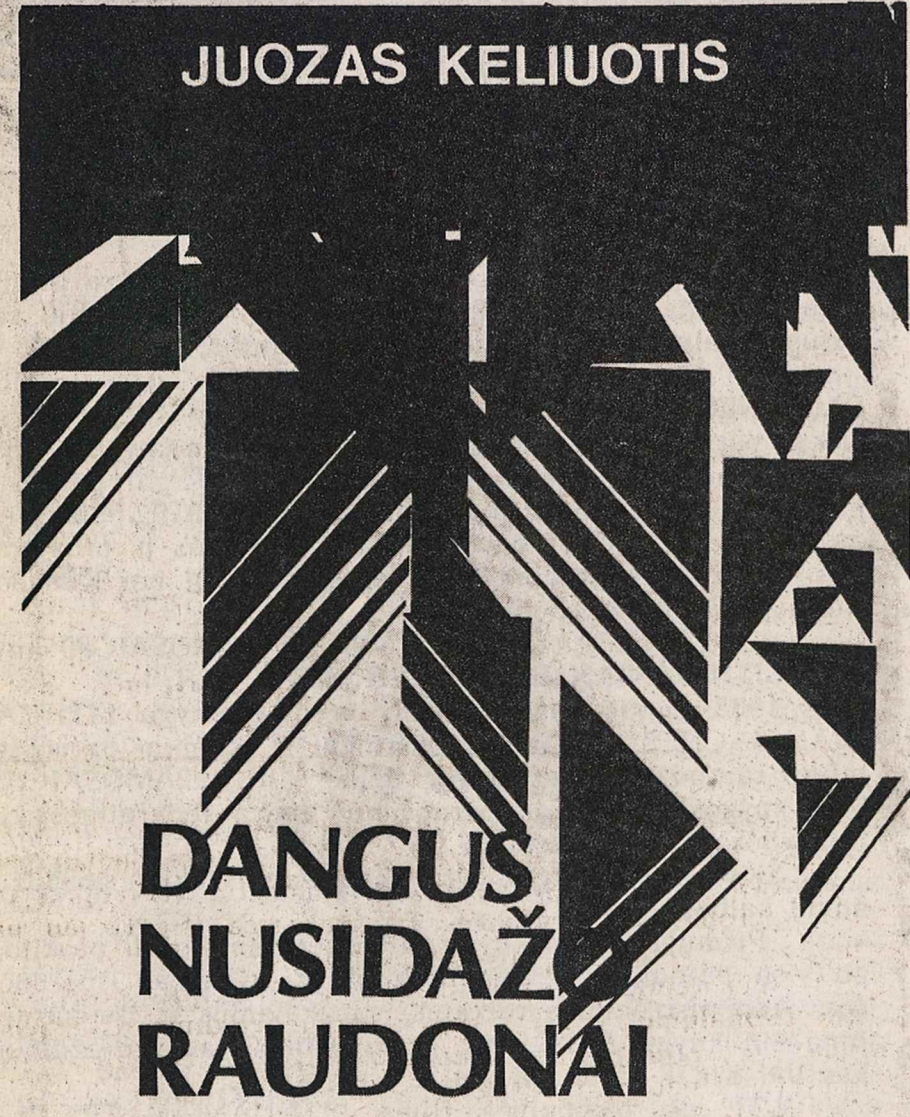
Išručio vaizdas iš C. Hartknoch'o „Alt- und Neues Preussen“, 1684, Frankfortas/M. (Courtesy of the Newberry Library, Chicago) Išleido AM & M Publications

Pagal užrašytus dokumentus, mirė 127.762. Liko 8411 tuščių ūkių. Kai kur išmirė 42-53% gyventojų. Nepalyginamai mažiau nukentėjo šiaurinė Mažosios Lietuvos dalis, kur gyvenimas buvo geresnis. Į tuščiuosius kaimus kufiurstas Fridrikas Vilhelmas atsiuntė daug kolonistų. Pav., 1732 m. iš Salzbargo vyskupijos atvyko 15.508 imigrantai, kurių apie 11.000 buvo apgyvendinta vien Mažonoje Lietuvoje, daugiausia apie Gumbinę ir Įsrutį. Taip ankstyvesnės lietuviškos sritys ėmė stipriai vokietėti.

Literatūroje šių šurpių tautos epizodų prisiminimus labiausiai išvystė rašytoja leva Simonaitytė.

(Parinko E.K.)

3 psl.

DANGUS NUSIDAŽO RAUDONAI. Juozas Keliutis. Pirmosios tremties memuarai "Laisvę praradus". 359 psl. Išleido "Laisvę" Fondas. Chicago, 1986 m. Knygos aplankas dail. Ados Sutkuvienės. Kaina nepažymėta.

Knygos medžiaga suskirstyta į 13 skyrių: Paradokasai, Vokiečiai- netobuli gyvuliai, Kūrybos redaktorius, Gundymai bėgti į Vakarus, Apsisprendus pasilikti, Nerimo ir siaubo dienos, Laisvę praradus, Ištrėmimo belaukiant, Argi niekas nesulaikys šio traukinio?, Pečioros lagerio ligoninėje, Vėl tolyn į Šiaurę, Vilties kibirkstėlė, Pagaliau važiuoju Lietuvon.

DANGUS NUSIDAŽO RAUDONAI

VOKIEČIAI - NETOBULI GYVULIAI
(tęsinys)

Paskaitau dvi paskaitas ir devintą valandą vėl išeinu į gatvę. Liko tik viena valanda ligi komendanto valandų, o aš dar neturiu kur nakvoti. Nejaugi teks atsiduoti į žandarų rankas? Juk jie man neleis visą naktį klajoti miesto gatvėmis! Užsukau pas savo pažįstamą muziką ir jam atskleidžiu visą savo dabartinę būklę. Jis su savo jauna žmona atidžiai manęs išklauso ir mielai mane pakviečia apsigyventi jų salone. Aš su džiaugsmu priimu jų pakvietimą ir pasilieku pas juos gyventi. Aš išgelbėtas bet tik laikinai. Ryt poryt, kam reikia, sužinos, kur aš dabar gyvenu, tada vėl ar gatvė, ar geležinės grandinės.. Bet toks dabar mano gyvenimas, ir aš pats jo niekaip ne galiu pakeisti. Aš laisvas, bet negaliu laisvai pasirinkti savo norimos būklės. Ar tau ji patinka ar ne, bet ji tokia - ir baigta! Tai faktas, kurio negali nei pakeisti, nei paneigti: ji turi priimti toki, koks jis yra - ir viskas! Tad žmogaus laisvė - reliatyvi , kaip reliatyvus ir pats žmogus. Ir tik abstraktūs žmonės zaidžia absoliutinėm sąvokom.

Ramiai pernakuoju savo bičiulio muziko salone. Jis daug kuo rizikuoja mane priėmęs į savo butą. Daug ma no gerų pažįstamų ir net draugų nepanūdė rizikuoti ir mane išvarė lauk. Bet šis rizikavo ir dar pavaišino like riu ir stipria juoda kava. Ir ne kartą mane vaišins, kol aš čia gyvensiu. Jis žmogus, kuris sutikęs kitą žmogų, moka su juo žmogiškai elgtis. Papusryčiaus nvykstu į universitetą skaityti kultūros istorijos paskaitų. Bet universiteto prorektorius tuojau mane pakviečia užėiti į jo kabinetą.

- Pone prorektoriau, kas atsitiko? - tuojau paklausiu.
- Ogi skandalas. Tikras skandalas!
- Kas per skandalas? Aš nieko apie jį negirdėjau!
- Nieko negirdėjote, o pats esate to skandalo autorius! - ironiškai atsako prorektorius.
- Pone prorektoriau, aš, rodos, šiomis dienomis jokio skandalo nepadariau: nebuvau pasigėręs, su nieku neusimūšiau ir nė vienos studentės neisiprievartavau!
- Jūs pasielgėte dar blogiau: ne tik sau, bet ir visam universitetui sukėlėte didžiulį pavojų!
- Viešpatie! Kada, kur ir kaip aš tai padariau?- sušukau jau baisiai sunerimęs.
- Tik prieš jums čia ateinant, pas mane apsilankė atsakingi Gestapo atstovai ir man pranešė, jos jūs vakar viešai, prieš didelę auditoriją vokiečius išvadinęs netobulais gyvuliais. Jie yra ypatingai išsėdėję, ne už tai, kad jūs pavadinate juos gyvuliais, bet už tai, kad - netobulais gyvuliais. Jie griežtai pareikalavo, kad universitetas tai atšauktų ir atsiprašytų už tokį išūlų ižeidimą. Žinoma, aš tuojau paneigiau tokią nuomonę ir universiteto vardu nužemintai atsiprašiau. O su jumis jie zadėjo patys atsiskaityti. Man jūsų labai pagailo - ėmiau visaip jus teisinti. Aš užtikrinau, jog jūs taip apie juos nemano te ir jūs taip keistai išsireiškėte tik išiktas pamišimo priepuolio. Aš kaip medikas, jiems raštu paliudijau, kad kai jūs labai išvargstate, tai jus ištinka pamišimo priepuoliai ir tada jūs pats nežinote, ką šnekate. Ir paliiu dijąu, jog ši jūsų ypatinga žinoma ir visiems kitiems jo kolegoms. Man tai visa paaiškinus, juos atsiprašius ir parasius tokią jūsų charakteristiką, atrodo, jie šiek tiek nusiramino. Bet dabar būkite labai atsargūs! Kitąsyk aš jau negalėsiu jūsų išgelbėti.

As prorektoriaus nuosirdžiai atsiprašiau už padarytą nemalonumą ir karštai jam padėkojau. Bet savo žygio nieku nepaaiškinu ir nieko jam nežadu. Jis to manęs ir

ATIDUOTA SPAUSDINIMUI KNYGA APIE LIETUVIŲ TAUTINES JUOSTAS ANGLŲ KALBA

Po ilgesnių papildymų ir paruošimo, dail. Antano ir Anastazijos Tamošaičių LITHUANIAN SACHES yra perduota spausdinti "Time Press Litho Limited" spaus-tuvei. Pagal sutartį, ji bus baigta spausdinti ateinančių metų rudens pradžioje. Buvo daug rūpesčių dėl spalvotų puslapių paruošimo.

Naujoji knyga bus tokio pat formato ir įrišimo, kaip LITHUANIAN NATIONAL COSTUME. Jos apimtis 316 psl., iš kurių 164 spalvoti juostų pavyzdžiai, o likusieji puslapiai tekstų su juoda-balta iliustracijomis. Pirmoje dalyje rašoma apie juostų simbolizmą, naudojimą, struktūros ir raštų apžvalgą; antroji - praktiškas juostų audimas, pagaminimas. Tai bus tikrai įdomi ir vertinga lietuviškų juostų knyga su daugeliu pavyzdžių audimui ir įvairiems papuošimams.

Knyga leidžia LIETUVIŲ TAUTODAILĖS INSTITUTAS, kuris šimet mini savo veiklos DEŠIMTMETĮ.

MAŽOSIOS LIETUVOS FONDAS,
217 Bedbrook Ave., Montreal West, Que. Canada H4X1S2

Mažosios Lietuvos Fondas yra įsteigtas: 1. Rinkti, leisti ir skleisti Mažąją Lietuvą liečiančią medžiagą, jos istoriją, kalbą, etnografiją, praeitį ir ateitį; 2. Parodyti pasauliui, kad Mažoji Lietuva nuo amžių buvęs baltiškas -lietuviškas kraštas su savita praeitimi.

Tam pritardami, įsijunkime į Mažosios Lietuvos Fondą RĖMĖJAIŠ - iki \$99.- auka; NARIAIS - \$100.- ir didesnė auka; MECENATAIS - \$1,000.- ir didesnė auka, ar GLOBEJAIŠ-PATRONAIS - \$3,000.- ir didesnė auka.

Aukais siųsti: Foundation of Lithuania Minor,
c/o I. Adamavičienė, 18 Gracemount Cr.
Scarborough, Ont. M1G 1K3

Mažosios Lietuvos Fondo Valdyba.

Taip, noriu įsijungti į M.L. Fondą ir pridėtu čekį sumoje:

Vardas	Pavarde
Nr.	Gatvė Miestas
Provincija	Pašto Kodas

neprašo. Aš su juo atsisveikinu, kietai paspaudamas jam ranką, ir išeinu skaityti kultūros istorijos paskaitų. Ši kartą jas skaitau suglumęs, be nuotaikos, be įkvėpimo. Studentai tuo nesistebi: jie anksčiau už mane jau buvo sužinoję apie įvykusių skandalą ir su užuojauta, bet ir su pasidžiavimu žiūrėjo į mane.

Vakare aš pareinu į naująjį savo butą. Šeiminkų nenorėdamas gąsdinti, aš nieko nepasakau apie šį universitete įvykusių skandalą. Mes geriame juodą kavą ir links-mai šnekučiuojame. Staiga suskamba durų skambutis. Tuojau visi skausmingai sunerimstame.

- Nieku būdu neatidarykite durų! - aš šnibždu.
- Kodėl neatidaryti, gal, koks nors mūsų šeimos draugas nori mus aplankyti?- švelniai taria muziko jaunoji žmona.

- Galbūt, bet geriau būtų jų neatidaryti... - nedrąsiai suglumusiai bandau prieštarauti.

- Aš einu, - taria muzikas, bet duris atidarysiu, tik pasiteiravęs, kas už jų stovi.

Už durų atsiliepia graudus moteriškas balsas. Muzikas drąsiai jas atidaro ir į vidų įeina mažytis suvargusi moteris. Ji giliai šniokštuoja, nedrąsi ir suglumusi. Šeiminkė paprašo ją atsisėsti prie stalo ir drauge su visais išgerti kavos puodelį. Moteriškė apimsta, nusimeta viršutinį apdarą ir atsargiai atsisėdė prie stalo. Bet iš susijaudinimo vis dar negali kalbėti ir pasakyti, ko ji čia naktį - ir dar nekviesta ir visiškai nepažįstama - bus atėjusi. Tik išgėrusi puodelį kavos pradeda šneketi.

- Atleiskite, kad būdama jums visai nepažįstama naktį išbroviau į jūsų butą. Bet skubus ir svarbus reikalas mane privertė taip pasielgti. Kiek aš privargau, kol sužinojau, kur jūs gyvenate. Tik viena studentė tai pasakė. O reikalas štai koks! Aš gyvenu Šančiuose. Ten turiu mažytį savo namelį. Jo visus buvusius laisvus kambarius išsinuomavo vienas studentas. Jis jau suaugęs, nebe studento amžiaus, bet labai turtingas ir labai triukšmingas. Jis dažnai pas save ruošia išgertuves. Ir girtauja daugiausia su gestapininkais. Pereitą visą naktį su jais girtavo. Ir pati savo ausimis girdėjau, kaip jisai triukšmingai savo gestapininkams pasakojo, kaip jūs vakar viešai, visiems studentams girdint, vokiečius pavadinęs netobulais gyvuliais ir kaip visi studentai jums audringai ploję. Jūs manęs nepažįstate, bet aš apie jus daug žinau iš spaudos ir iš žmonių kalbų. Man jūsų labai pagailo ir sąžinė mane paragino tuojau jums pranešti, jog jums grėsia didelis pavojus. Nežinau, ar tas jums kuo nors padės, bet mano sąžinė neleido man tylėti. Vokiečiai, išklause mano gyven-tojo pranešimą, baisiai išuto, jus plūdo bjauriais žodžiais ir zadėjo jums keršyti...

Dabar mano šeiminkai žiūri sunerimę į mane ir nekantriai laukia, ką aš į tai pasakysiu. Bet norėtųsi tylėti, šiai tauriai moteriškai karštai padėkoti, pabučiuoti į ranką ir tyliai ją palydėti į namus. Bet abu šeiminkai neatitraukia nuo manęs akių ir griežtai reikalauja atitinkamų paaiškinimų. Tad nori ar nenori, bet turiu kalbėti. Aš giliai į plaučius įkvėpiu oro ir pradedu.

- Iš tiesų, vakar aš vokiečius pavadinau netobulais gyvuliais, nes jie dažnai veikia prieš savo gyvybinius interesus, o tobuli gyvuliai niekad to nedaro. Štai šuns ar arklio nieku būdu nepriversį gerti degtinės, o žmonės pasigėrėdami ją laka. Ir ši karą vokiečiai pradėjo prieš savo interesus, ir jis žada jiems tik pražūtį.

- Tai teisybė, bet kažin, ar reikėjo viešai taip pasakyti, - draugiškai įsiterpia muzikas.

- Dabar iš tiesų galite iš jų susilaukti didelių nemalonių, - su užuojauta taria muziko žmona.

- Gal ir nereikėjo to daryti, bet aš pastarosiomis

dienomis taip buvau vokiečių okupacijos išvargintas, taip giliai jų ižeistas, jog šie lemtingi žodžiai man savaime išplaukė iš burnos, ir jei studentai nebūtų ėmę man audringai ploti, gal jie iš tiesų būtų likę nepastebėti...

- Taip, jie audringai jums paplojo, bet tą pačią naktį apie tai pranešė vokiečiams, - pasipiktinusi balsu taria moteriškė.

- Ponia, neperdėkite: ne visi studentai šitaip pasielgė, o tik vienas iš penketo šimtų.

- Bet jums pražudyti ir vieno balso pakaks! - atsikerta moteriškė.

- Gerbiamoji ponia, per daug nesijaudinkite. Aš labai jums dėkoju už šį pranešimą, bet reikalas jau sutvarkytas. Gestapo atstovai jau šįryt buvo atsilankę pas prorektorius ir jam įteikė savo protestą. Mūsų prorektorius - sumanus žmogus: jis viską geruoju sutvarkė ir mums nebėra pagrindo per daug nerimastauti.

- Jei taip, tai labai gerai! Aš dabar ramia sąžine grįšiu į namus. Dėkoju už kavą ir leiskite man atsisveikinti.

Moteriškė pakyla išeiti. Aš pasisiūliau ją palydėti ligi pirmosios autobusų stoties. Grižęs savo šeiminkus aptinku bemiegančius. Ir aš nusirengiu, tyliai atsigulu savo salione ir užmiegu kietu miegu.

Aš dabar gyvenu pas savo bičiulį muziką ir toliau universitete skaitau paskaitas. Bet mano šeiminkai darosi neramensi. Jie žino, jog aš didelėje vokiečių nemalonėje ir kiekvieną naktį dreba dėl manęs, ir dėl savęs. Jiems sąžinė neleidžia mane išmesti į gatvę, bet jie nenori dėl manęs ir patys žūti. Aš pas juos gyvenu nepregistruotas, bet jie puikiai nusimano, jog vokiečiams bus lengva sužinoti, kad aš pas juos nakvoju. Jie visaip lavi-ruoja ir kartkartėmis pas save pakviečia vokiečių karininkų, jiems paskambina Beethovena, Mozartą, Bramsą, Wagnerį ir pavaišina juos kava ir likeriu. O su jais susipažįsta savo viešai rengiamuose koncertuose. Kai kuriems karininkams duoda net privačių pamokų. Tuo tikisi galėsią saugiau jaustis ir nuo savęs nukreipti bet kokius įtarimus. Bet aš nedalyvauju tokiose jų pobūviuose ir visais būdais vengiu su vokiečiais turėti kokių nors kontaktų.

KŪRYBOS REDAKTORIUS

Vokiečiams karas pradeda nebesisekti. Jie neištengia užimti nei Maskvos, nei Leningrado. Jų tūkstančiai žūsta nuo šalčio. Ir milijonų rusų belaisvių ne tik nesugeba patraukti į savo pušę, bet savo barbariškų elgesiu juos galutinai nustato prieš save. Jie prieš save sukelia okupuotos Tarybų Sąjungos tautas, nes be vergijos, išnaudojimo ir pražūtingų represijų nieko joms nežada. Užfrontėje prasideda visuotinės diversijos. Į jas naciai atsiliepia tik masinėmis žudynėmis. Tokios idiotiškos politikos pasaulis nėra matęs. Štai jie nori, kad visa Lietuvos jaunomenė savanoriškai išeitų kariauti už Reichą ir užfrontėje darbuotis karo mašinai stiprinti. Bet už tai Lietuvai nieko nežada. Priešingai, jie tik paskelbia planą, kaip per penkiasdešimt metų bus galima išnaikinti visą lietuvių tautą. Iš pradžių reikėsia visus lietuvius paversti tik valstiečiais, amatininkais ir gamybos darbininkais. Jokia aukštesnė kultūra jiems esanti nereikalinga. Todėl ir visos jų aukštosios mokyklos reikėsia panaikinti. Lietuviams būsia nereikalinga nei sava dailė, nei sava muzika, nei savas teatras, nei savas lituanistinis mokslas. Jie būsia puikūs žemdirbiai ir darbininkai ir kaip tokie būsia Reichui naudingi. Jokia inteligentija jiems būsianti nereikalinga. O jau esamą maištaujančią inteligentiją būsia galima lengvai išnaikinti. Tam pakaksia keturiadsdešimt tūkstančių kulų. Visą maištaujančią elementą būsia galima tuojau perkelti prie Uralo, o likusieji per kelias dešimtis metų asimiliuosis su vokiečiais. Juk lietuviai vis dėlto esą tikri indoeuropiečiai ir turi teisės išlieti į aukštesniąją germanų rasę.

Šie barbariškai ir imperialistiniai nacių planai lietuvių tautos atžvilgiu buvo žinomi beveik visam kraštui. Visa gyvoji lietuvių tauta buvo griežtai prieš nacių nusistatčiusi. Jaunuoliai nestojo nei į karo, nei į darbo batalionus. Valstiečiai visaip išsisiukinėjo nuo visų jiems okupantų uždėtų prievolių. Nuo jų slėpė ir maistą, ir gyvulius. Vėrciau patys geriau maitinosi ir daugiau gėrė. Lietuviai civilinės administracijos pareigūnai, mielai šioms valstiečių pastangoms talkininkavo ir jiems padėjo slėpti maistą ir gyvulius. Darbininkai sąmoningai sabotavo vokiečių užsakymus, o naktimis spaustuvėse spausdino pagrindinius laikraščius ir agitacinius lapelius, o dienomis vaikai viešai juos platino po gatves ir visas administracijos įstaigas. Pašto tarnautojai mielai iš kaimo į miestą siuntinėjo nelegalius maisto siuntinius. Moksleivių ir studentų stipendijoms nelegaliai buvo skiriama milijoninės sumos. Visose aukštosiose mokyklose studentų skaičius masiškai didėjo, nors buvo griežtai uždrausta priimnėti naujų studentų. O pagal vokiečių įstatymus, aukštosios mokyklos turėjo autonomiją ir studentų negalėjo priverstinu būdu imti į kariuomenę ir į darbus. O savanoriškai niekas nenorėjo klausyti jų nuolatinių ir įkyrių raginimų. Iš pradžių vokiečiai bandė aukštųjų mokyklų vadovus prikalbėti, kad savu noru savo įstaigas pavadintų institutais, žadėdami palikti tas pačias mokslo programas ir tuos pačius atlyginimus. Bet aukštųjų mokyklų vadovai nieku būdu to nesutiko daryti, nes gerai žinojo, jog institutai jau nebeturėjo autonomijos ir jog jų studentus jie būtų galėję laisvai mobilizuoti karui ir darbams. Dėl to jie Kauno universiteto visus senato narius buvo arestavę, bet, jiems nenusileidžiant ir net aukštajai lietuvių administracijai reikalaujant, juos turėjo paleisti.

Taip įtempiamas tarp lietuvių ir vokiečių nuolat didėjo ir visam kraštui grėsė naujomis katastrofomis. Ir štai vieną dieną naktį 1943 m. kovo mėnesį šviesiausi Lietuvos inteligentai be jokio teismo suimami ir išgabenami į Stutthof'o konclagerį. Mes tik per vieną naktį netenkame daugelio puikių mokslininkų, rašytojų ir visuomenės veikėjų. Drauge Lietuvą ištinka nauja katastrofa. Rytą atsikėlę ir nuskubėję į universitetą skaityti paskaitų, randame universiteto rūmų visas duris uždarytas ir užkaltas. O prie jų stovėjo šautuvais ir durtuvais apsiginklavę vokiečių kariai, kurie niekam neleido nė iš tolo prisiantinti prie universiteto rūmų. Šitaip buvo pasielgta su visomis Vilniaus ir Kauno aukštosiomis mokyklomis. Oficialiai jos neuždromos, bet vokiečių kariai nei vieno dėstytojo, nei vieno studento į jas neleidžia.

(bus daugiau)

NEPRIKLAUSOMA LIETUVA

IŠ PADANGĖS MIELOS

(IŠ SPAUDOS OKUPUOTOJE LIETUVOJE IR IŠEIVIJOJE)

KALBĖKIME SU SAVO VAIKĖIS IR VAIKAIČIAIS VIENA
GRAŽIAUSIŲ IR SENIAUSIŲ KALBŲ - LIETUVISKAI!

Seni namai (Kaunas)

Matisslavas V. Dobužinskis (1932)

• Vidaus Reikalų Ministerijos Kultūros ir Sporto Rūmuose per penkerius metus buvo įvykę 7000 renginių. Juose lankėsi daugiau kaip milijonas žiūrovų. 1986 m. buvo 1779 renginiai, lankėsi 296,890 žiūrovų.

Yra įrengta dvi kultūros renginių ir trys sporto salės. Rūmuose veikia 57 rateliai, susibūrę į 14 meno saviveiklos kolektyvų.

Neseniai įrengtos 4 teniso aikštelės ir numatyta įrengti šokių salę, biblioteką, muziejų, sveikatos kompleksą su medikams kabinetais, sauna.

• JURBARKO Dainų Slėnyje įvyko liaudies teatrų šventės atidarymas, kur Jurbarko liaudies teatro aktoriai suvaidino komediją "Dėdė atvažiuo". Ji pirmą kartą Jurbarko buvo pastatyta 1908 m.

Eržvilo Kultūros Namų liaudies teatras pasirodė su J.Baltušio "Parduotų vasarų" inscenizacija "Kiškeilis šypso". Iš viso dalyvavo Raseinių, Kapsuko(buv. Marijampolės), Birštono, Alytaus, Šilutės, Lietuvos Že-

mės ūkio Akademijos, Švenčionių ir Tauragės liaudies teatrai.

• LIETUVIŲ LIAUDIES DAINOS LATVIŲ VERTIMUOSE

"Liesmos" laidykla Rygoje išleido lietuvių liaudies dainų rinkinį "Žemė kėlė žolę". Ji sudarė ir išvertė į latvių kalbą poetas K. Skujenieks. Įžangoje aptariama esminiai lietuvių ir latvių dainų bendrumai ir savitumai, įjungiant jas į europiečių dainų kontekstą. Atspausdinta 12.000 egz.

• POPIEŽIŲ BULĖS DĖL KRYŽIAUS ŽYGIŲ PRIEŠ PRŪSUS IR LIETUVIUS XIII A.

Dokumentų rinkinyje autentiška medžiaga liudijanti, kokių tikslų siekė Romos popiežiai, laimindami ir siųsdami kryžiuočių būrius į Lietuvą. (Taip pristatoma ši knygelė leidėjų). Vilnius, 1987 m. 308 psl., 2.000 egz.

"Charakteristikoje" nepaminiama, kad tie popiežiai veikė viduramžiais.

• KRYŽIUOČIAI iš savo žygių į prūsų ir lietuvių žemes vis parsigabendavo, kaip karo grobį, moteris ir vaikus. Vienuoliai šeimų neturėjo, o reikėjo žmonių, kurie dirbtų žemę, gamintų maistą, mokėtų mokesčius, statytų pilis. Dusbargas nuolatos aprašinėja, kaip užėmė pilį kryžiuočiai išžudo vyrus, o moteris ir vaikus išveda į nelaisvę ir pasitraukdami pilį sudegina. Taip atsitiko užėmus Ragainės, Rambyno ir Kamesnisviko pilis.
... Prūsams kovoti su Ordinu padėdavo žemaičiai. Visoms žemaičių kovoms su Ordinu vadovavo jų kunigaikštis, Mindaugo seserėnė Treniota.
Dr. Jonas B a l y s

PAŽANGI LIETUVOS KONSTITUCIJA

1922 metų Lietuvos Valstybės Konstitucija buvo rašyta tuo laiku, kada Europoje reikėsi Rusijos revoliucijos nuotaikos. Jos atspindi konstitucijos tekste, tačiau jau tas faktas, kad projekto autoriai rėmėsi Vakarų Europos valstybių konstitucijomis, išreiškia Lietuvos tradicinius ryšius su kultūringu humanistinių idėjų Vakarų pasauliu. Konstitucijoje gana ryškūs liberalinės filosofijos pagrindai. Nepriklausomos Lietuvos Valstybės Konstitucija šiandien yra pripažinta kaip viena iš moderniausių, pažangiausių ir demokratiškiausių konstitucijų.

V. Daugirdaitė - Sruogienė

AA CENTRINĖS:

Montreal 273-7544
Ottawa 523-9977
Toronto 489-3693
Hamilton 522-8392

London 438-1122
Windsor 252-3842
Calgary 287-2712
Winnipeg 233-3504
Sudbury 674-6217

JEIGU GERI IR GALI CERTI - TAVO REIKALAS.

JEIGU NORI NUSTOTI - MŪSŲ.

ATEIK! LIETUVIŲ A.A. (ALCOHOLIC ANONYMOUS) GRUPĖS SUSIRINKIMA. SUSIRENKAMĖ KIEKVIENA TREČIADIENI. 7722 GEORGE ST. LA SALLE, QUE.

8 val. vakaro

ARBA SKAMBINK MUMS:

Juozui S.: 631-6834 (namų); Henrikui N.: 366-7770
Dainiui L.: 768-9606; Jonui R.: 337-8637

• VILNIUJE Mokslo Akademijos Centrinėje Bibliotekoje atidaryta Olandijos leidyklos "Elzevir" gamtos mokslo literatūros paroda. Išdėta daugiau kaip 600 naujausių knygų bei žurnalų anglų kalba iš fizikos, matematikos, skaičiavimo technikos, chemijos, biologijos ir kitų sričių

ŽVELGIANT PRO TRAUKINIO LANGĄ EUROPOJE

A. K e b l y s

Po visų šios vasaros išskilmių Romoje ir atsiveikinus su pranciškonų organizuotais ekskursantais - piligimais, su kuriais buvo praleista dvi savaitės, 30 birželio, keliavome autobusais 134 "dūšios".

Su kitais kelionėje tekdamo susitikti tikrai restoranuose ir viešbučiuose, tad daugiau teko pažinti savo autobuso žmones, kurių tarpe buvo ir visa 13 montreališkų.

Kelionė buvo suplanuota Frateli Gregory ir mūsų Tėvo Augustino. Per trumpą laiką stengėmės pasiekti kaip galima daugiau vietovių. Žinoma, tai kiek vargino keleivius, bet galutiname rezultate visi dėkingi už progą, visa tai pamatyti ir lankyti, kitaip vargiai kas iš mūsų tai bent kada darytume. Artėjant kelionės pabaigai, jau ir smegeninė beveik atsisakė beužregistruoti įspūdžius ir tas matomas grožybės.

(Smulkiau apie tai parašys kiti, o aš tik paminėsiu keletą įspūdžių, keliaujant po to Europoje).

Išleides ir atsiveikines bendrakeleivius, pasilikau vienas savo europinėje kelionėje, kuri dar tęsis 10 dienų. Pasilikęs poilsui dar porai gerų valandų ir atsipūtęs, susirinkęs savo supakuotus "venzelikus" ir nusileidęs keltuvu žemyn, ėjau į ieškoti "romėniškos karietos" - taksio, kad nudardintų mane traukinio stotin. Ji pasirodė, buvo kitame miesto pakraštyje ir dar buvo progos vėliai pamatyti kai kurias išmėybes. Taksistas mielai aiškino.

Atvykus, pirmiausia man reikėjo užsiregistruoti savo europinį traukinio pasą tam tikroje įstaigoje ir jau nuo tos registracijos datos skaitėsi, kad keliauju. Turėjau išsiėmęs pasą 15-kai dienų čia, Montrealyje, keliauti pirmąją klase. Antroji klasė, nors yra žymiai pigesnė, bet visada perpildyta. Joje reikalinga rezervacija, kitaip negausi atsistėsti. Jeigu Europoje reikia keliauti traukiniais daugiau kaip 500 km., tai pasas apsimoka ir pigiau atsineina, negu pirkimas bilieto nuo stoties iki stoties.

Čia traukinio vagonas gali tau būti ir viešbučiu, jei keliauji tik nakties metu. Su tuo pasu gali keliauti kur tik ir kiek tik nori, iškieriant Rytų Europą ir Sovietiją. Traukinių tvarkaraštį išduoda kas parduoda pasą.

Pirmoje klasėje keleivių yra mažai, nes vietiniams ir jauniems keliautojams perbrangu. Todėl nėra prasmės ir miegamojo vagono imti, nes čia gali patogiai išsitiesti ant minkštasuolių. Traukinys iš Romos Bazelio link, Šveicarijono, išsijudino punktualiai. Traukiniai iki Hamburgo visi elektriniai, o toliau į šiaurę - dyseliniai. Florencijoje mūsų traukinį išlaikė visą valandą; atrodo, kad italai nelabai nori laikytis maršruto, o visur kitur keliauoninutės tikslumu. Florencijoje keleiviai pradėjo nerimauti ir vieni kitų klausinėti, kas darosi. Užklausa ir aš kitoje kupėje keliauninkų poros angliskai. Jie tik patraukė pečiais, nesuprato. Užkalbinau vokiškai - pasirodė, kad jiedu iš Šveicarijos, iš vokiškai kalbančio krašto. Na, ir paleidome porą žodžių, italų adresu.

Pagaliau išsijudinom iš Florencijos (čia yra didelis traukinų mazgas) ir kuo toliau šiaurėn, tuo daugiau tunelių pravažiavome. Laukai pro langus matėsi dirbami, ir vynuogynai vešlūs. Baltuoja trobesiai su raudonų čerpių stogais. Niekur nesimato jokių lūšnų. Tik atrodo, kad neperseniausiai tie gražūs pasėlių laukai buvo užklupti audros ir nemažai laukų išguldyta. Vis gi yra kur paganyti akis, dumiant virš 100 km. į valandą.

CFMB

LIETUVIŠKA RADIO PROGRAMA

RADIO 1410 MONTREAL

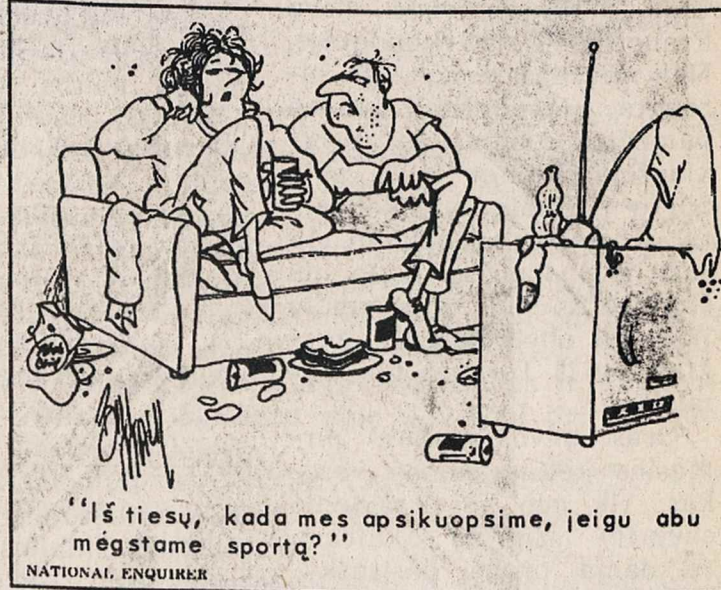
KIEKVIENĄ ANTRADIENĮ NUO 11:30-12 val. nakties

Programos vedėjas: LIUDAS STANKEVIČIUS

1053 Albanel Cr. Duvernay, Laval, P.Q. H7G 4K7

Tel.: 669-8834

KREVI VEIDRODŽIAI

Vagonuose vėsinimų nėra, jeigu per šilta - atidarai langus. Su maistu traukinyje nėra bėdos, nes dažnai pravažiuoja vežimėlis su gėrimais ir maistu, tik reikia turėti europietiškos valiutos. Ją patartina įsigyti jau namuose.

Nepastebimai pravažiujota ir Šveicarijos siena. Jokių formalumų, ir nė vienas pasienio valdininkas nepasirodė. Tik bilietų tikrintojas. Nuo čia (nė taip, kaip Italijoje) jau nebėra baimės, kad būsi apvogtas...

Šveicarija - gražus kraštas su savo didingais kalnais. Kiekvienas žemės kampelis išdirbtas ir apsodintas, apsėtas. Namų statyba mažai kuo skiriasi nuo šiaurinės Italijos. Pagaliau ir Bazelio stotis. Pamačiau jau laukiantį Alfonsą Viskantą, jr., kuris tuo laiku užėmė aukštą pareigą vaistų bendrovių Ciba-Gaigė. Jis priglaudė mane savo šeimoje, ir namuose jau laukė mūsų žmona Cheryl su dukrele. Šio jauno tarnautojo tėvai gyveno LaSalle, ir ši jauna pora man seniai yra pažįstama, teko ir jų vestuvėse giedoti.

Rytojaus dieną jis pasiėmė atostogų, tad visi išėjome aplankyti žymių Bazelio vietų. Miestas teturi tik 200.000 gyventojų ir nėra išsiplėtęs, tai visur apėjome pėstute. Jie, čia gyveną jau 2 metus, žinojo visas idomybes ir jas aprodė. Miestas pasistatęs ant sraunios Reino upės kranto, kuris jungiasi su jūra. Pats miestas buvo įkurtas romėnų 44 m.pr.Kr. Universitetas įsteigtas 1460 m. ir 1662 m. pirmoji vieša meno galerija. Miesto centras pasižymi barokine architektūra, kuri nepasikeitusi ir nekeičiama. Žinoma, čia ir jokie karai nepalietė. Kaimynai - Prancūzija ir Vokietija pilna cheminės industrijos, kuri teršia orą ir vandenį. Vienas įdomus kuriozas-einančius per tiltą iš Vokietijos pusės arba per vartus iš Prancūzijos pusės, pasveikina laikrodžio tikslumu karūnuotos galvos, parodydamos liežuvį. Jos vadinamos "Lillekeening".

Aplankęs ir pasisvečiavęs šioje mieloje šeimoje, anksčiau rytą Alfonso lydimas nusidanginų stotin tūlimesnėn kelionėn, o jis pats - darban.

Traukinys pajuda punktualiai Zuerichan. Šiame mieste teko labai trumpai tesustoti ir, persėdus į kitą traukinį, jau leidžiوسي Muenchenan.

(bus daugiau)

"NL" NAMŲ REMONTO VAJUI AUKOJO:

\$ 100,- Dr. J. Uleckas;
po \$ 20,- Mrs. E.S.Szewczuk, Alg. Gustaitis; \$ 25,- K. Daunys;
po \$ 10,- J. Blažys, A. Saladžius; \$ 5,- A. Janušas.
VISIEMS - NUOŠIRDUS AČIŲ!
"NL"

Nepriklausomos Lietuvos

NAMŲ REMONTO VAJUS

REIKALINGA \$15,000

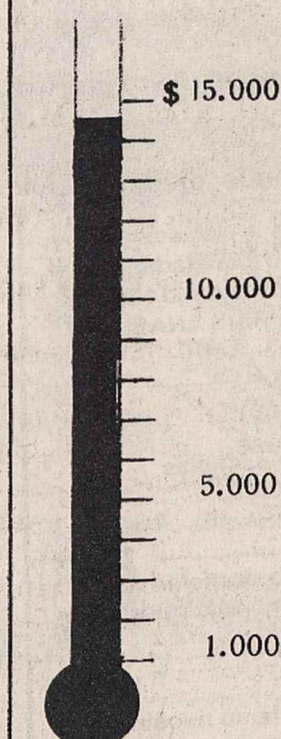
MALONŪS "NL" SKAITYTOJAI,-

Prašome pasinaudoti žemiau

esančią atkarpą ir ją

atgal atsiųsti "NL" adresu:

7722 GEORGE ST. LASALLE, P.Q.
H8P 1C4, CANADA

Mr.Mrs.
Adresas
.....
Siunčiu už "NL" PRENUMERATĄ 198 m. dol.
"NL" NAMŲ REMONTO VAJUI dol.

KELETAS TORONTIEČIŲ
STOVYKLOS IŠPŪDŽIŲ

Toronto LIETUVIŲ NAMŲ Vyrų Būrelio tradicinė stovykla įvyko š.m. rugpjūčio 8-16 dienomis Tėvų Pranciškonų stovyklavietėje, New Wasaga Beach. Ji surengta vienuoliktąjį kartą pamečiui. Nuolatinį stovyklautojų žiemet buvo apie 50, o į užbaigtųjų koncertą į šokių rugpjūčio 15 susirinko daugiau kaip du šimtai žmonių, gyvenančių Wasagos apylinkėse ir atvažiuosiu iš Toronto bei Hamiltono.

Oras buvo gražus, pirmąsias kelias dienas vėso, tik nuo ketvirtadienio saulutė stipriau kaitino, teikdama progą pasitaškyti Georgian įlankos bangose. Nūrintiems šio to daugiau, negu pašnėkesiai ir kortos, rengėjų parūpino apšiai geros kultūrinės programos. Rugpjūčio 10 vakare Bronys Stundžia skaitė paskaitą, pavadintą "Vandens tarša ir valymas". Kaip baisiai vandenį teršia gausėjanti žmonija, patys visur matome. Bet kai apie tai kalba žinovas, i reikalauja padeda įžvelgti giliau, susimąstyti, tyrą vandenį labiau branginti. Rug-

pjūčio 11 klausėmės Leopoldo Balsio paskaitos "Žmogus ir technika". Priminęs, kad kūrybinga žmonija egzistuojanti apie 24 tūkstančius metų, pastebėjo jog kūrybingumas technikos srityje visada buvo menkas, lėtas. Dabartinis išradimų bei techniško pasiekimų tempas atsirado maždaug šimtmečio laikotarpy. Ant juodos lentos kreida braiždamas žmonijos gausėjimo - technikos pasiekimų skalę, nurodė tik pačius reikšmingiausius išradimus, žmonių gerovei pritaikytus, pradedant garo mašina, baigiant kompiuteriais. Tas pats paskaitininkas rugpjūčio 12 pateikė visiškai skirtingą paskaitą - "Krikščionybės plitimas". Ant lentos paties išsipaišytame žemėlapy kalbėtojas rodė krikščionybės židinius ir aiškino, kur kada ji įsigalėjo. Paskaitą baigė Lietuvos apskrities krikščionys, neliesdamas misijų kraštų, kur krikščionybė ir dabar tebediegiama.

Rugpjūčio 13 Jonas Miltenis rodė vienos valandos filmą "Lietuvių audinių dailė". Tai filmas apie Anastazijos Tamošaitienės dailę apskritai, daugiausia dėmesio skiriant jos nuostabiems audiniams, kurie tapo tautiniais rūbais, kilimais ir kilimėliais, tautinėm juostom, etc. Filmo

gale gal 10 minučių šoko Genovaitės Breichmanienės vadovaujamo GYVATARO šokėjai, kaip tik A.Tamošaitienės tautiniais rūbais aprengti. Filme rodomus vaizdus žinoviškai aiškina poetas Henrikas Nagys ir lydi Zigmo Lapino pateikta švelni lietuviška muzika.

Rugpjūčio 15 pavakary įvyko Toronto AUSROS ir VYČIO sporto klubų vyrų krepšinio komandų žaidynės. Jas 75-59 rezultatu laimėjo vyčiai. Tą patį vakarą jiems buvo įteikta TLN pereinamoji taurė. Rugpjūčio 15 vakaro koncerte dalyvavo universalus muzikantas - solistas bei instrumentalistas - Vaclovas Povilonis, o su juo pasireiškė V.Spu-dulis, V.Pečiulis, M.Douglas ir dr. Valdas Samulevičius.

Nuo pirmadienio iki šeštadienio, nė vienos dienos nepraleidžiant, rytais vyko mankšta, kuriai labai energingai, entuziastingai vadovavo Džėja Klibingaitienė. Mankštinomės netoli arba per 20 žmonių, taigi apie 40% stovyklautojų.

Beveik kasdien, temstant, Jonas Maniūška užkurdavo laužą ir su Laima Mačioniene vadovaudavo jo programai. Jiedu, kartais dar pasitelkdami D. Klibingaitienę, V.Pečiulį, gal dar vieną kitą, visus linksmindavo anekdo-

tais, kupletais, dainų duetais. Beveik visada į dainavimą būdavo įtraukiama ir publika. Viena kita stovyklautoja pasireiškė eilėraščių deklamavimu.

Stovyklai pasigėrėtinai vadovavo komendantas Augustinas Sukauskas, jo pavaduotojai Zigmantas Revas ir dr. Valdas Samulevičius bei keletas antraeilų tautininkų, kurių pavardžių čia nebeminėsiu. Kultūrinę bei programinę programą parūpino Toronto Lietuvių Namų Kultūrinės komisijos pirmininkas Vytautas Kulnys. Alfonsas Nakas

JUODOJO KASPINO
DIENA TORONTE

Tarptautinės Juodojo Kaspino Dienos minėjimas vyko Toronto miesto Rotušės Aikštėje. Dalyvavo virš 5.000 žmonių. Pradžioje buvo įnešta tradicinė spygliuota viela, kurią sekė pavergtų kraštų ir tautų, kuriose vyksta Juodojo Kaspino dienų minėjimai, vėliavos. Estų, latvių ir lietuvių vėliavos buvo matomos abiejose grupėse.

Programos pradžioje Black Ribon Day Komiteto pirmininkas John Hasek pranešė, kad yra gauta žinių apie jau įvykusius protesto susirinkimus Vilniuje, Rygoje ir Tallinne.

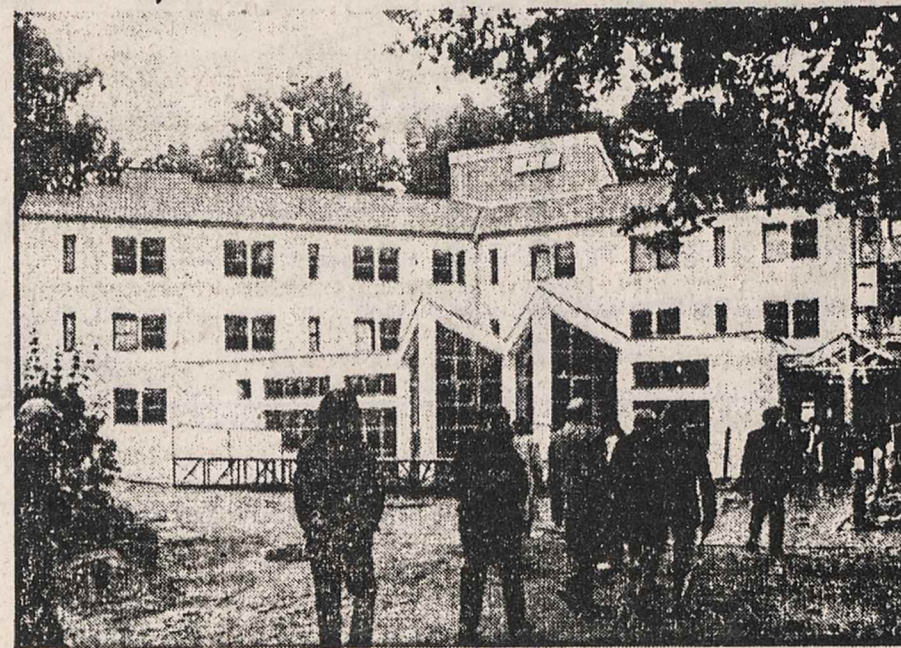
Lietuvių Namų
Žinios

• LIETUVIŲ NAMŲ Visuomeninės Veiklos Komitetas renka šio posėdžio rugsėjo mėn. 1 d., antradienį, 8 val.v. lėjimas per LOKIO svetainę.

Bus diskutuojama LN metinio baltos rengimo ir planuojamo muziejaus reikalai. Visi Visuomeninės Veiklos Komiteto atstovai prašomi dalyvauti.

• Montrealio Mergaičių Choras PAVASARIS spalio mėn. 3 d. Lietuvių Namuose atliks meninę programą LN rengiamame koncerte.

Dauguma susirinkusiųjų buvo mūsų draugai kitataučiai, bet kanadiečiai dar nėra atkreipę pakankamai dėmesio į tokios dienos reikšmę. K.B.

"Lamperheimer Zeitung" birželio 22 d. atspausdino gana platų aprašymą ir nuotrauką Vasario 16 Gimnazijos berniukų bendrabučio atidarymo progą, pagirdami jo architektūrai, įdėta ir eilė kitų nuotraukų, iškilmių momentų ir meninės programos. Panašiai buvo paminėta "Darmstaedter Exo" ir "Mannheimer Morgen" laikraščiuose.

VOKIETIJA

VASARA VASARIO 16 GIMNAZIJOS
KELIONĖ Į LIETUVOS KRIKŠTO JUBILIEJŲ ROMOJE
(pabaiga)

Įpusėjusio koncerto nuotaiką sudrumstė garbingųjų svečių pakvietimas vakarieniauti. Iš pirmųjų eilių pasisalinančius pasekė ir daugelis eilinių žiūrovų. Antroji koncerto dalis vyko prie iki pusės sumažėjusio žiūrovų skaičiaus.

Pokylis buvo pikniko pobūdžio. Itališkas vynas sukūrė šeimynišką nuotaiką. Vieni šnekučiavo su seniai matytais draugais, kiti susibūrę linksmai dainavo. Sodai ištūstėjo tik artėjant vidurnakčiui.

Birželio 29 d. Roma šventė savo globėjo šv. Petro šventę. Iki pietų Gimnazijos keleiviai lankė katedromas ir bažnyčias. 15:30 val. daugumas dalyvavo padėkos maldose pal. arkiv. Jurgio Matulaičio garbei žmonių perpildytoje Maria Maggiore bazilikoje. Labai iškilmingas šv. Mišias koncelebravo vysk. A. Vaičius. Gražiai skambėjo Lietuvių Operos choro ir solistės Lilijos Šukytės giedamos giesmės, vargonuojant prof. dr. V.M. Vasyliūnui. Pamokslą apie pal. ark. J. Matulaitį pasakė Čikagos kardinolas J. Bernardin angliskai. Pagerbti Marija ir Antanas Rudziai iš Čikagos, Šv. Tėvo apdovanoti aukščiausio laipsnio ordinu. Pamaldos baigtos Jubiliejui ruošto komiteto pirmininko J. Kavaliūno kalba ir Čikagos Lietuvių Operos choro pakiliai sugiedota giesmė - "Kaip grįžtančius namo paukščius".

Po pamaldų ateitininkai pėsti nužygiavo į Apaštališkojo Grigaliaus universiteto istorijos fakulteto rūmus. Susirinko apie šimtinę.

Sąskrydžiui vadovavo Federacijos vadas J. Polikaitis, apžvelgdamas jos praeitį, suminėdamas buvusius jos vadus ir išsiskindamas čia dalyvaujančius, tarusius trumpus žodžius. Pagrindinis sąskrydžio tikslas - susipažinimas.

Iš jaunimo pasigirdo kritiškų pastabų dėl per gausaus anglų kalbos vartojimo ką tik vykusiose pamaldose Maria Maggiore bazilikoje.

Prof. Ribikauskas pakvietė visus atsigaivinti šaltais gėrimėliais ir pasiūkėti.

Birželio 30 d. - išvyka į Vatikaną. Dalis Gimnazijos keliausninkų prisijungė prie miunchenikių bei memingeniškių, vadovaujami kun. dr. Justino Vaišvilos, ir lankė Šv. Petro baziliką bei jos požemius.

Popiet - išvyka į Tivoli. Per porą valandų susipažinta su nuostabiais Villa d'Este sodais ir fontanais. Aplankyta Šv. Kazimiero kolegijos 10 ha ūkis su pilaite ir ūkio pastatais, kur vyko jaunimo gegužinė. Apžiūrėta sodyba ir laukai, daugelis gardžiavosi nuo medžių nusiskintais abrikosais, persikais bei slyvomis.

Temstant kieme užkurtas laužas. Apie jį sustojęs ratu jaunimas linksmai dainavo ir šoko, Audriui Polikaičiui su akordeonu vadovaujant. Čia savo dainomis, šokiais ir įvairiomis išdaigomis gražiai pasirodė Vasario 16 Gimnazijos mokiniai. Dainavo ir Clevelando vyrų choras UŽDAINUOKIM. Apie 21 val. pasirodė okup. Lietuvos bei išeivijos vyskupai Vaičius ir Baltakis, lydimi prelatų Bačkio, Bartkaus ir kitų. Vasario 16 Gimnazijos direktorius A. Šmitas padėjo Romos jubiliejinio ruošos komiteto pirmininkui prel. Bartkui ir nariams už pagalbą Vasario 16 Gimnazijai atvykti į šias iškilmes.

Vysk. A. Vaičius atvežė iš Lietuvos kepalą duonos ir kumpio, kurie buvo visiems išdalinti. Jis kalbėjo apie stiprėjantį tikėjimą tėvynėje, džiaugėsi girdėdamas išeivijos jaunimą lietuviškai kalbant bei dainuojant ir prašė likti visados gerais lietuviais.

Vyriausiojo jubiliejinio iškilmių ruošos komiteto pirmininkas vysk. Baltakis padėjo Clevelando vyrų choro UŽDAINUOKIM vadovui Algirdui Bielskiui, R. Kliorienei, Vasario 16 Gimnazijai, Rochesterio lietuvių tautinių šokių grupės vadovei Reginienei ir įteikė dovanų po jubiliejinį medalį.

Sodybos šeimnininkas prel. D. Brovolskis personalo ir gyvyjo inventoriaus vardu dėkojo aukštiesiems svečiams ir jaunimui už apsilankymą ir gražų vakarą. Gegužinė baigta visiems sustojus ratu apie laužą ir susikibus rankomis, giedant "Lietuva, brangi" bei "Kaip grįžtančius namo paukščius".

Liepos 1 d. rytą - kelionė atgal: iš Romos į Romuvą. Vienas kitas nepakankamai pailsėjęs. Saldžiausia ryto

miegą trukdė triukšmas gatvėje: auštant policija vaikė automobilių vagis ir saudė. Autobuse keletu keleivių mažiau - kai kas dar pasilikio Romoje ilgiau arba iškeliavo savais keliais.

Popiet pasiekta Florencija. Čia buvo numatyta tik pora valandų užkasti, apžiūrėti miestą ir keliauti toliau, bet teko sugauti net 5 valandas. Vienas mokinukas paklydo ir niekaip negalėjo surasti "savo" autobuso. Teko kreiptis į policiją, kuri jį atgabeno. Tolesnė kelionė buvo be trukdymų. Deja, vaziuoti per Šveicariją tiek keliaujant į Romą, tiek grįžtant namo, teko nakti. Keliaujantieji, ypač pirmą kartą, apgailestavo, kad negalėjo pasigrožėti jos puikia gamta. Tik tiek gerai, kad muitininkai prie Italijos-Šveicarijos-Vokietijos sienos buvo tokie mandagūs, jog nežadino snaudžiančių keleivių.

Hüttenfeldas pasiektas per vėlyvus pusryčius. Keliautojų iš tolimesnių vietovių dar laukė kelionė namo savomis susisiekimo priemonėmis.

Išvykos į Romą balansas labai teigiamas. Amžinojo miesto nepažįstantys per penktą dieną turėjo gerą progą su juo susipažinti, iš arti pamatyti mums labai draugišką popiežių Joną Paulių II ir išgirsti jo kalbas bei pamokslą dalyvauti istoriniame įvykyje, susitikti su viso pasaulio tautiečiais. Vasario 16 Gimnazijos moksleiviai galėjo tarp tautinių lietuvių visuomenei parodyti, kad jie Hüttenfelde neleidžia veltui laiko, bet išmoksta lietuvių kalbos, įsivina folklorą, susipažįsta su tradicijomis, nekalbant apie išeinamą atitinkamų klasių kursą. Kelionė buvo pigi, ypač moksleiviams.

Čia aprašyti tik tie renginiai, kuriuose teko pačiam rašančiajam dalyvauti. Be jų buvo ir daugiau nemažiau vertingų simpoziumų, iškilmingų pamaldų, koncertų, pasitarimų bei pobūvių.

Apie Lietuvos krikšto 600 metų jubiliejų ir arkiv. Jurgio Matulaičio paskelbimą palaimintuoju popiežius Jonas Paulius II išsiuntinėjo raštą viso pasaulio katalikų vyskupų konferencijoms. Jis buvo perskaitytas ir Vokietijos bažnyčiose. Apie iškilmes Romoje informavo viso Vakarų pasaulio žinių tarnybos; ypač daug rašė Italijos spauda ir pranešinėjo jos radijai bei televizija.

LIETUVIŲ EVANGELIKŲ SUVAŽIAVIMAS NEUSTADTE

Prie Baltijos jūros birželio 26-28, tapęs tradicija, buvo jau aštuntasis, kurį organizavo ir nešė R. ir E. Baliuliai. Talkininkavo ir kitos darbsčios rankos.

Suvažiavimo programą atliko trys referantai. Kun. A. Putcė iš Anglijos aiškino Biblijos tekstą (Luko 15, 11-32), kun. M. Klumbys skaitė apie Biblijos reikšmę šeiminyje ir kasdieniniame gyvenime ir kun. K. Felgendreheris kalbėjo apie tai, kaip Lietuvos krikštą prieš 600 metų mato lietuviai evangelikai. Referentas pabrėžė, kad tai buvo įvykis, liečias visus lietuvius.

Po istorinės apžvalgos buvo nemažos ta tema diskusijos, kurių metu išsikristalizavo ypač klausimas, kodėl Lietuva priėmė katalikišką, o ne ortodoksišką krikščionybę. Referento nuomone, iš Vakarų ateinanti krikščionybė buvo dinamiškesnė.

Per uždarymą buvo pasiūlyta ateityje ruošti panašius suvažiavimus ir kituose Vokietijos kraštuose gyvenantiems lietuviams evangelikams, pvz., Bonnoje.

JEIGU GERI IR GALI GERTI - TAVO REIKALAS
JEIGU NORI NUSTOTI - MŪSŲ!

ATEIK Į LIETUVIŲ A.A. (Alcoholics Anonymous) GRUPES SUSIRINKIMĄ. SUSIRENKAME KIEKVIENĄ PENKTADIENĮ IŠCANYTOJO PARAPIJOS SALĖJE. (Skersai, gatvės nuo pensininkų ūmų, 1610 Bloor St. West, kampas Indian Rd.) 7:30 val. v.

SKAMBINKITE Tel.: 487-5591

NEPRIKLAUSOMA LIETUVA

PARAMA

LIETUVIŲ KREDITO
KOOPERATYVAS

MOKA:
6% u ž 90 dienų term. ind.
6% u ž 6 mėn. term. indėl.
7 % u ž 1 m. term indėl.
7% u ž 2 m. term indėlius
7% u ž 3 m. term. indėlius
8 % GIC 1 m. gar. inv. paž.
8% GIC 2 m. gar. inv. paž.
7% u ž pensijų planą (v.r.)
8 % u ž 1 m. term pensijų planą
7% u ž pensijų fondą RRIF (v.r.)
6% u ž specialią taup. s-tą
6 % u ž taupymo s-tas
5% - 6% kasd. pal. s-tą
5% u ž čekių s-tą (dep.)

IMA:
u ž asmenines paskolas nuo 10%
u ž nekilnojamo turto paskolas (mortgages):
su nekeičiamu nuosimčiu
1 metų 9%
2 metų 10%
3 metų 10%
(fixed rate)
su keičiamu nuosimčiu
1, 2 ar 3 metų 9%
(variable rate)

AKTYVAI VIRŠ 62 MILIJONŲ DOLERIŲ

Asmenines paskolas duodame iki \$65,000 ir mortgičius iki 75% įkainoto turto. Visų narių gyvybė apdrausta santaučių dydyje, bet ne daugiau \$2,000. Asmenines paskolas mirties atveju apdraustos iki \$15,000. Nemokamas čekių ir sąskaitų patarnavimas. Gaunama piniginės perlaidos, kelionės čekiai (American Express). Kitos paskolos: (Line of credit) ir antrieji mortgičiai.

KASOS VALANDOS: pirmadieniais, antradieniais ir trečiadieniais - nuo 10 val. ryto iki 3 val. po pietų; ketvirtadieniais ir penktadieniais - nuo 10 val. ryto iki 8 val. vakaro; šeštadieniais - nuo 9 val. ryto iki 1 val. po pietų (liepos ir rugpjūčio mėnesiais šeštadieniais uždaryta)

BŪSTINĖ: Lietuvių Namai — 1573 Bloor Street West, Toronto, Ontario M6P 1A6

TELEFONAS: 532-1149

TAUPLYK IR SKOLINKIS PIRMUTINIAME IR DIDŽIAUSIAME

TORONTO LIETUVIŲ
KREDITO KOOPERATYVE

PARAMA

PRISIKĖLIMO
PARAPIJOS KREDITO KOOPERATYVAS

999 College St., Toronto, Ontario M6H 1A8

Telefonai: (416) 532-3400 ir 532-3414

KASOS VALANDOS: Pirmadieniais, antradieniais ir trečiadieniais - nuo 9.30 v. ryto iki 3.30 v.p.p.; ketvirtadieniais ir penktadieniais - nuo 9.30 v. ryto iki 8.00 v.v.; šeštadieniais - nuo 9.00 v. ryto iki 1.00 p.p.; sekmadieniais nuo 9.00 v. ryto iki 12.30 v.p.p. SKYRIUS ANAPILYJE: Sekmadieniais nuo 9.30 v. ryto iki 1.00 v.p.p.

MOKA UŽ:
90-179 d. term. ind. 6 1/2%
180-364 d. term. ind. 6 1/4%
1 metų term. indėlius 7 %
2 metų term. indėlius 7 1/4%
3 metų term. indėlius 7 1/2%
1 metų GIC-met. palūk. 8 %
2 metų GIC-met. palūk. 8 1/2%
3 metų GIC-met. palūk. 9 1/4%
1 metų GIC-mėn. palūk. 7 1/2%
RRSP ir RRIF (pensijos) 7 1/2%
RRSP-1 metų term. ind. %
Specialią taup. s-tą 6 1/4%
Taupomąją sąskaitą 6 %
Kasd. pal. taupymo sąsk. 6 1/4%
Kasd. pal. čekių sąsk. iki .. 5 1/4%

IMA UŽ:
Asmenines paskolas
nuo 10 1/2%
Sutarties paskolas
nuo 10 1/2%
Nekiln. turto paskolas:
Su nekeičiamu nuosimčiu
1 metų 9 1/2%
2 metų 10 %
3 metų 10 1/2%
Su keičiamu nuosimčiu
1, 2 ir 3 metų 9 1/4%
Draudžiamas asmeninės ir sutarties paskolas iki \$15,000 ir narių gyvybė iki \$2,000 u ž santuokos laikotarpio, čekių ir taupymo sąskaitose.

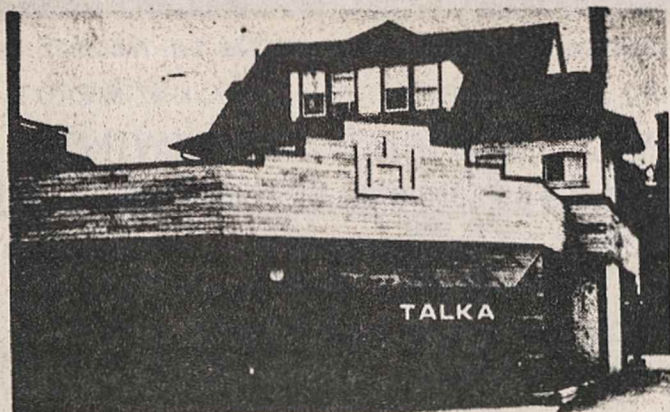
Duodame asmenines paskolas iki \$50,000 ir mortgičius iki 75% įkainoto turto vertės. Pardudame pinigines perlaidas (money orders) ir kelionių čekius (traveler's cheques). Neimame mokesčio už išrašytus čekius bei apmokamas įvairias sąskaitas.

AKTYVAI VIRŠ 35 MILIJONŲ DOLERIŲ

Mūsų tikslas - ne pelnas, bet sąžiningas patarnavimas

Vienintelis lietuvių bankelis Kanadoje

— įsikūręs nuosavuose namuose —

HAMILTONO LIETUVIŲ KREDITO KOOPERATYVAS "TALKA"

830 Main Street East, Hamilton, Ontario L8M 1L6
Tel. 544-7125

AKTYVAI PER 26 MILIJONUS DOLERIŲ

MOKAME UŽ:	IMAME UŽ:
indėlius (P.C.A.) 3%	nekiln. turto pask. 10.25%
santaukas 5.25%	asmenines paskolas 11.75%
kasdienines palūkanas	Nemokamas pilnas čekių
už santaupas 4.75%	patarnavimas
term. indėlius 1 m. 8.75%	Nemokama narių gyvybės
term. indėlius 3 m. 9.25%	drauda pagal santaupų
reg. pensijų fondo 6.50%	dydį iki \$ 2.000
90 dienų indėlius 7.50%	Nemokama asm. paskolų
(minimum \$5.000)	drauda iki \$ 25.000
Reg. pensijų 1 m. 8.50%	

DARBO VALANDOS: pirmadieniais, antradieniais ir ketvirtadieniais — nuo 10 val. r. iki 5 val. p.p.; trečiadieniais — nuo 10 val. r. iki 1 v. p.p.; penktadieniais — nuo 10 val. r. iki 7 val. v.; šeštadieniais — nuo 9 val. r. iki 12 val. r. Liepos — rugpjūčio mėn. šeštadieniais uždaryta.

Netikėtai mirus

A + A TERESEI STANKŪNAITEI,

jos seseris Ona VILENIŠKIENĖ ir Mariją
ADOMAITIENĖ bei visus kitus gimines ir
artimuosius nuoširdžiai užjaučia ir kartu
liūdi —

MONTVILŲ ŠEIMA

montreal

GRAŽIOS IR LINKSMOS INOS IR MORKAUS SUNGAILŲ VESTUVĖS

Saulėtą rugpjūčio pirmąją dieną Montrealeio Aušros Vartų šventovėje susituokė buvusi montrealietė Ina Lukoševičiūtė- Irenos ir dr. Petro Lukoševičiaus duktė- su torontiškiu Morkum Sungaila - Angelės ir dr. Juozo Sungailos jauniausiu sūnumi.

Apeigas atliko kun. Tėv. Jonas Kubilius, S.J. ir jam asistavo diakonas Paulius Malisška. Jaunųjų palydą sudarė Inos ir Morkaus šeimų nariai, ir artimiausi draugai. Pamergės buvo: Rasa Kurienė - pirmoji pamergė, Audra Kubiliūtė, Asta Staškevičienė, Judita Melnykaitė, Dalia Vaškevičiūtė, Kristina Gustainienė ir Kristina Baršauskaitė. Pabroliais buvo: Raimundas Sungaila - pirmasis pabrolis, Paulius Sungaila, Peter Mueller, Sam Mihic, Geoff Clute, Paulius Dunderas ir Viktoras Lukošius. Jūra Landry ir Leah Sungailaitė nešė gėlių vainikėlius, o dvimetis Tomas Kuras - jaunavedžių žiedus. Mišių auką nešė Inos ir Morkaus krikšto motinos - Genė Gedvilienė, dr. Aldona Šipelienė ir jos sūnus Vitas Šipelis. Mišioms giedojo trio iš Toronto "Volungės" Choro, akompanavo muz. Jonas Govėdas.

Vestuvinė puota vyko rytų Montrealeio Monte Carlo salėje. Susirinko virš 300 Inos ir Morkaus giminių, artimųjų ir draugų atšvęsti kartu šią ypatingą Lukoševičių - Sungailų šeimos šventę. Svečiai buvo suvažiavę ne tik iš Toronto, bet ir iš Hamiltono, Cambridge, Windsor, Guelph, Oakville, Ottawos, Vancouver'io, Chicagos, Cleveland'o, Rochester'io, Washington'o D.C., Gainsville, Floridos, Italijos ir Lietuvos.

Šio vakaro iškilmes įdomiai pravedė Zita Bersėnaitė ir Algis Kličiū. Prieš atvažiuojant jaunųjų svitai, kvieslys Juozas Karasiejus, dailia tradicine skrybėle ir žvangeliais ragino svečius vaišintis ir linksmintis. Svočia Antanina Kuncevičienė, Inos globėja nuo pat kūdikystės laikų, sveikino jaunosius, atnešdama karvojų- vestuvinių pyragų. Jaunųjų draugė Rūta Girduška it supažindino su šio vakaro didžiausiu kaltininku, melagiu ir sukčiu piršliu Romu Puteriu, kurio gyvybę išgelbėjo jaunoji.

Nuotaika buvo labai linksma. Šalia tradicinio suti-

LAIKAS REGISTRUOTI VAIKUS I LITUANISTINĘ MOKYKLĄ!

Skambinti Mokyklos Vedėjai
Joanai ADAMONYTEI Tel. 256- 5355

Jaunieji Ina ir Morkus Sungailai vestuvines palydos ir artimųjų tarpe.

Nuotrauka R.R. Otto.

kimo su duona, druska ir vynu, tėvų ir jaunojo žodžių, kvieslio ir piršlio personažais, svočia, jaunųjų pasibučiamus susirinkusiems reikėjo provokuoti dainomis. Tad staliukų svečiai konkuravo vieni su kitais.

Besilinksmindami puikioje nuotaikoje svečiai išlydėjo Iną ir Morkų su tradiciniais varteliais į jų povestuvinę kelionę Portugalijon.

A.S.

Skautų Daina

NUSILEIDO SAULUŽĖLĖ, SUSIMASČIUSI, RIMTA,
MŪSU JAUNOS ŠIRDUŽĖLĖS DŽIAUGIASI VISA GAMTA!
Rai, rai, rai rita, (2x) Rai, rai opapa, tralialialialia!

DEGA LAUŽAS AIŠKIAI ŠVIEČIA, KYLA KIBIRKŠTYS
AUKŠTAI
DŽIUGAUTI VISUS MUS KVIEČIA, MES DAINUOJAME
LINKSMAI!

Rai, rai etc....

IR LAKŠTUTĖ PRISIDĖJO, AIDAS SKLEIDŽIASI PLAČIAI,
SUTARTINĖS KLAUSOS GĖLĖS, KLAUSOS PIEVOS IR
MIŠKAI

Rai, rai, rai, rita, etc...

tininką Juozą Bulotą, sesių ir jų tėvams, Tėv. J. Ara-
adjutantė Vilija Lukoševičiūtė, adjutantė, kuris kas metai
čiūtė padėjojo visai Bulotų aplanko mūsų stovyklas,
šeimai, kuri parūpino ir diakonui Pauliui ir visiems,
savo pačių stovyklautojus, kurie prisidėjo prie šios
virėjų ir vadovų. Didelis 23-iosios stovyklos pasise-
ačiū taip pat teko visiems kimo.
vadovams, stovyklautojams ps. Rimas Piečaitis

Mūsų jaunimas šių metų BALTIJOS stovykloje.

Nuotr. Rimo Piečaitis.

XXIII BALTIJOS SKAUTŲ- SKAUCIŲ STOVYKLA

23-ioji skautų-čių stovykla vyko nuo ketvirtadienio, rugpjūčio mėn. 6 d. iki šeštadienio, rugpjūčio 9 d. "Baltijos" stovyklavietėje. Stovyklai vadovavo Jonas Valiulis, komendantas; Silvija Žurkevičiūtė-Leckman, komendantė; Gilles Bulota, Giliukų būrelio vadas; Vilija Lukoševičiūtė, adjutantė, lauzavėdė ir sesių vadovė; Danius Piečaitis, adjuntantas ir Romas Otto, skautų draugininkas. Virtuvėje šeiminkavo Vilija Bulotienė, jai padėjo jos vyras Rytis bei visa Bulotų šeima.

Stovyklos pagrindinė tema- orientacija naujiems stovyklautojams (4-6 metų) - Giliukams ir Liepsnelėms. Stovyklos atidarymas įvyko rugpjūčio 6 d. pavakaryje. Iš viso stovyklon užsiregistravo 19 stovyklautojų, 10 vadovų ir tėvų ir 9 savaitgaliniai stovyklautojai.

Ketvirtadienio vakaras pasitaikė šaltas. Jis buvo skirtas susipažinimui, kurio metu taip pat vyko pirmutinis stovyklos laužas. Penktadienio dieną buvo suorganizuota stovyklinė iškyla į Rūtos ir Rimo Rudinskų vasarvietę. Skautai, tęsda-

mi savo Antrojo Patyrimo laipsnio programą su draugininku ps. Romu Otto ištylavo po Lac Sylvère apylinkės miškus. Dieną pasitaikė šilta ir sauleta, ir stovyklautojai ją praleido linksmindamiesi kranto smėlyje ir ežere. Pavakaryje stovyklos būrys susirinko valgykloje ir užbaigė dieną prie laužo.

Laužavėdės pareigas per visus tris vakarus sąžiningai atliko sesė Vilija Lukoševičiūtė. Ji dažnai turėjo vesti programą trimis kalbomis.

Šeštadieniui buvo paruošti "Scavenger Hunt" ir "Obstacle Course" žaidimai, kurie tęsėsi beveik visą dieną. Šią Olimpiados dieną suorganizavo ir pravedė Valerija Valiulytė ir Gilles Bulota. Paskutiniame stovyklos lauže dalyvavo

ne tik stovyklautojai ir jų vadovai, bet ir ežero gyventojai. Prie laužo pasirodymus atliko Giliukai, Liepsnelės ir Paukštytės.

Sekmadienio rytą mišias atšventė ant ežero kranto Tėv. Juozas Aranauskas, S.J., kuriam padėjo brolis Vytis diakonas Paulius Mališka. Po mišių buvo suruošti skanūs pietūs ir po jų vyko stovyklos uždarymas.

Per uždarymą broliai Vyčiai - Jonas Valiulis ir Aras Piečaitis - buvo pakelti į vyr. skiltininko laipsnį, Danius Piečaitis į skiltininko laipsnį; skautai Romas Otto jr. ir Daniel Bulota į paskiltininko laipsnį. (Broliai Romas ir Daniel atliko skautų Antrojo Patyrimo laipsnio programą ir įsigijo atitinkamą laipsnį).

Prisimindama a.a. skau-

PATARNAVIMAS - GREITAS IR TIKSLUS!

533-1121 (416) 822-8480

* GAIŠRO * AUTOMOBILIŲ * ATSAKOMYBĖS *
* GYVYBĖS * KOMERCINĖ *

DRAUDA-INSURANCE

Walter Dauginis Insurance Broker Limited
1613 Bloor St. West, Toronto, Ont. M6P 1A6

V. Bačėnas

ALL SEASONS TRAVEL, B.D.

1551 Bloor St. W.
TORONTO, Ont.
M6P 1A5

Visais kelionių reikalais
bet kur pasaulyje skambinti:

Tel. 533-3531

VALYKLA SPECIALYBĖS:

- BATŲ TAISYMAS
- DRABUŽIŲ PERSIUOVIMAS
- ADYMAS AUDIMU
- MARŠKINIŲ SKALBIMAS
- UŽUOLAIĐŲ VALYMAS
- SAUGOJIMAS (STORAGE);
- ZOMŠAS

495-90e AVENUE, LaSalle
365-1143

7661 A CENTRALE, LaSalle
365-7146

2955 ALLARD, Ville Emard
766-2667

GUY RICHARD

ROOFER — COUVREUR

7725 George LaSalle

Geriausias patarėjas ir darbo atlikėjas stogadengys
GUY RICHARD, kuris jau seniai lietuviams patarnauja.
Darbą atlieka sąžiningai ir prienamomis kainomis.
Stogo dengimui ar taisymui skambinkite: **364-1470**

LAIDOJIMO ĮSTAIGA

FUNERAL HOME

J.F. Wilson & Sons Inc.

123 Maple Blvd. 5784 Verdun Av
Chateauguy, Que. Verdun, Que.,
Tel: 691-4763 Tel: 767-9956

MODERNIOS KOPLYČIOS

METINIS VLIKO SEIMAS
IVYKS š.m. SPALIO mėn.
9-11 d.d. Montrealyje. At-
važiuoja apie 100 žmonių:
delegatų ir svečių. Visus
aprūpinti viešbučiais neima-
noma, nes tuo metu visi
viešbučiai yra užimti.
Todėl kreipiamės į mont-
realiečius ir labai prašome,
kurie gali priimti nakvynę
po vieną ar keletą žmonių,
pranešti Jonui Adomoniui,
Tel.: 744-6940.

• Bostone mirė Marijos
ADOMAITIENES sesuo Tere-
sė Stankūnaitė, buvusi
montrealietė.
Marija ir Jonas Ado-
maičiai išvyko į laido tuves
Bostone.

Tautos Šventės - Rugsėjo 8-tosios MINĖJIMAS

IVYKS 1986 m. RUGSĖJO 6 d.

AUŠROS VARTŲ PARAPIJOS SALĖJE

Programoje:

11 val. Iškilmingos Pamaldos
12 val. Minėjimo Aktas

• P a s k a i t a: kpt. inž. Kl. ČEPUTIS.

M e n i n ė j e d a l y j e:

• Sol. Ag. STRAVINSKAITE, akomp. Mme S. LAFLEUR

AUKA: \$5.00

ORGANIZACIJOS PRAŠOMOS DALYVAUTI SU VĖLIAVOMIS

PELNAS skiriamas TAUTOS FONDUI

L.K. MINDAUGO ŠAULIŲ KUOPA

XXIII BALTIJOS stovyklos komendantai: Silvija Žurkevičiūtė-
Lechman ir Jonas Valiulis (1987 m.)

• Sol. Gina ČAPKAUSKIE-
NĖ grįžo iš Kennebunkport
Pranciškonų Vasarvietės,
kur atostogavo ir atliko
koncertinę programą. Tai
buvo jau 16-tasis vasarinis
jos koncertas toje vasarvie-
tėje.

lyje trim kalbom 7 dainas
šių kompozitorių: M.Lapar-
cerie, P.Linke, Anon., J.
Strauss, Fr.Lehar, A. Ala-
bieff.

Akompanavo dr.Saulius
E.C i b a s.

Rugpjūčio 14 d. pirmoje
dalyje ji padainavo 5 lietu-
vių liaudies dainas, antroje
lietuvių kompozitorių kūri-
nius (B.Budriūno, G. Gu-
dauskienės, J. Govėdo, pa-
gal A.Nakaičio, D.Mitkie-
nės, J.Aisčio, L.Andriekaus
ir J. Baltrušaičio žodžius),
Liebesleid- Kreister-Roch-
maninoff ir paskutinėje da-

Sugrįžusi giedojo Danos
ZABIELAITĖS ir Kęstučio
SKUČO vestuvėse.

Dr. PHILIP STULGIŃSKI
D.D.S.

DANTŲ GYDYTOJAS-CHIRURGAS
8606 Centrale, kamps 45-th Ave.,
Suite 209, Que., H8P 1N5
Tel.: 364-4658

Dr. Gaétan BÉRARD, D.M.B.

Dantų gydytojas - chirurgas
466 A. boul. des Laurentides
Pont Vieu, Laval, H7G 2V1
(Prie boul. Concorde)
Skambinti Tel.: 662-1177

M. CUSSON VAISTINE
7635 Central St. Ville La Salle, P.Q. H8P 1L2

Atidaryta kasdien nuo 9 - 10 v.v.
Šeštadieniais: nuo 9 r. - 9:30 v.v.
Sekmadieniais: nuo 10 r. - 9:30 v.v.

Tel.: 366-9745 ir 365 - 0505

DR. A. S. POPIERAITIS
B.A. M.D. M.Sc. L.M.C.C. F.R.C.S. (c)

MEDICAL ARTS BUILDING
1538 Sherbrooke St. W. Suite 215, Montreal, Que., H3G 1L6
Tel.: 931-4024

Notarai

J. BERNOTAS - RŪTA POCAUSKAS
Suite 2039, Sun Life Building
1155 rue METCALFE, Montreal, Que., H3B 2V6
Tel. (514) - 871-1430

Montrealio Lituanistinės Mokyklos Mokslo Metų
atidarymo proga ruošiamas

KONCERTAS - PIETŪS

š.m. rugsėjo 13 d. SEKMADIENĮ po 11 val. mišių
Aušros Vartų par. salėje.

Programą atlieka Montrealyje dar niekad negirdėtas jaunų
vyrų trio iš Toronto SERENADA. Prie programos prisideda
ir mokyklos mokiniai.

ĮĖJIMAS: \$10. -

studentams -\$6.- vaikams iki 12 metų - \$3.-

• K.L.Katalikių Moterų D-
jos Montrealio Skyriaus 35
metų veiklos sukaktis bus
paminėta š.m.rugsėjo mėn.
20 d.- sekmadienį, Aušros
Vartų parapijoje.
11 val.- pamaldos Drau-
gijos intencija. Po to salė-
je AKADEMIJA-KONCER-

TAS. Koncertą atliks sol.
Gina ČAPKAUSKIENĖ ir
sol. RIMAS STRIMAITIS.
Akomponuos Mme M.ROCH.

Po programos- šilti pie-
tūs.

Visi kviečiami atsilan-
kyti. Valdyba

• LAIKU ATSIUNTĘ PEENUMERATĄ - NEAPSUNKINA -
TE SAVĖS IR PALENGVINATE MŪSŲ DARBĄ. AČIŪ. "NL"

HONEY FOR SALE!

Direct from the Beekeeper. \$1.10 per pound.
Delivery could be arranged too! Please call:

Tel.: 627-1328.

Maurice Electrique Ltée

ENTREPRENEUR ELECTRICAL
ÉLECTRICIEN CONTRACTOR

MAURICE ANTONIUK - ELEKTROS ŠILDYMO SPECIALISTAS

102A, ALLION
LASALLE, QUE. H8P2C5

TEL: 366-5484

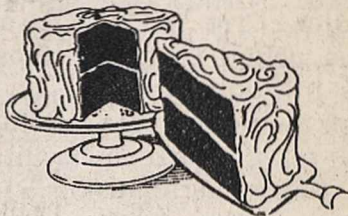
PASTATŲ KANALIZACIJOS VALYMO SPECIALISTAS (CMG)

ir VAMZDŽIŲ (PLUMBING) TVARKYMO
REGISTRUOTA ĮSTAIGA

atlieka darbus, kreipiantis į COSTA, Tel.: 733-9878

WAWEL

LENKŲ CUKRAINĖ

• Gâteaux • Biscuits • Ivalūs pyragaičiai
• Gâteaux au fromage • Spurgos
• Pain • Café • Sausainiai
• Meilleurs beignés (Ponchiki) • Agurkiniai ir kitokie
pyragai

2524, Ontario E. Mtl 524-3348

PRISTATO VESTUVĖMS IR KITOMS PROGOMS

"ADAMS" RESTORANAS

7633 La Salle Blvd., LA SALLE, P.Q.

Tel.: 365-8666

Sav. Ona Voroninkaitienė "Smoked meat" specialistė
ATDARAS 7 DIENAS PER SAVAITĘ.

Maurice Kaplan

Kailių Siuvėjas

Tel 767-6183 dabar pakeistas į: 288-9646

• Didelis pasirinkimas gatvų palis
• Vasaros laiku saugojimas (Storage)
• Taisan ir remodellingu
• Siuva ir patėnu

1449 rue St. Alexandre, Suite 500 A
Montreal, P.Q. H3A 2G6

Tel: 288-9646

**TONY
PHOTO
STUDIO**

PORTRAITS
PASSEPORT - COMMERCIAL
MARRIAGE - WEDDINGS

5220 Queen Mary Rd. Suite 8

TONY LAURINAITIS

Montreal, P.Q. H3W 1X5

Tel.: 481-6608

LITAS

**MONTREALIO LIETUVIŲ
KREDITO UNIJA**

1475 DE SEVE ST. MONTREAL QUE H4E 2A8 Tel: 766-5827; 766-5830

SKYRIAI: 3907 A ROSEMONT Blvd. ir ŠV. KAZIMIERO P-ja

VISI BANKINIAI PATARNAVIMAI

AKTYVAI virš \$21,000,000; REZERVAS virš \$750,000

MOKA UŽ:

CERTIFIKATUS ... 8 1/2 %	TAUPYMO - special .. 5 1/4 %
TERM. INDĖLIUS:	TAUPYMO - su Gyv. dr. 5 %
1 metų..... 8 %	TAUPYMO - kasdieninės 4 1/2 %
180 d. - 364 d. 7 1/2 %	EINAMOS 4 1/2 %
120 d. - 179 d. ... 7 %	PENSIJŲ - RRSP term. 8 1/2 %
60 d. - 119 d. 6 3/4 %	PENSIJŲ - RRSP taup. 6 %
30 d. - 59 d. 6 1/4 %	

IMA UŽ:

NEKILN. TURTO nuo 10% , ASMENINĖS nuo 10 3/4 %

VĖLYVIAUSIŲ PROCENTŲ INFORMACIJA "LITE"

KASOS VALANDOS

	1475 De Seve	Rosemont	Šv. Kazimiero
Pirm. Antr. Treč.	9:00 - 3:00	-----	-----
Ketvirtadieniais	12:00 - 8:00	4:00 - 8:00	-----
Penktadieniais	10:00 - 6:00	2:00 - 6:00	-----
Sekmadieniais	10:30 - 12:30	-----	10:30 - 12:30

Vasaros sezono laiku nuo GEGUŽĖS 15 d. iki SPALIO 15 d.
SEKMADIENIAIS "LITAS" bus uždarytas.

RESTORANAS KOSTAS

Specialybė - "BROCHETTERIE" -

RECEPTION HALL, tinkama banketams, vedyboms
ir kitiems susibūrimams. ĮVAIRŪS GĖRIMAI

6201 Bannantyne Ave., Verdun, P.Q., H4H 1J4.

Rezervacijai skambinti: 768-2707 arba 768-9198.

Dodge Chrysler
Camions Dodge Trucks

**LASALLE
AUTOMOBILE INC.**

* Automobilių nuoma
* Naujų ir vartotų pasirinkimas
* Pardavimas
* Aptarnavimas

366-7818

1050 Lapierre
coin La Verendrye

Member
Foto M.L.S.
SISTEMA

D. N BALTRUKONIS

IMMEUBLES - CLASSIC INC.

NEKILNOJAMO TURTO VISAPUSIŠKAS
PATARNAVIMAS - PIRKIMAS - PARDAVIMAS
445 Jean Talon W. Suite 305, Montreal, P.Q.
Tel: 273-9181 Namų: 737-0844

GREITAS IR TIKSLUS PATARNAVIMAS

PETRAS ADAMONIS

Tel. Bus.: 722-3545
Res.: 256-5355

C. I. B.
GAISRAS • AUTOMOBILIAI • ATSAKOMYBĖ • GYVYBĖ
ADAMONIS INSURANCE AGENCY INC.

3907 A ROSEMONT BLVD. MONTREAL, QUE. H1X 1J7

**STANDARD
LIFE**

PETER SODO

profesiniai patarnavimai finansų reikalais;
Annuities, R.R.S.P., Life Insurance, Group Pension,
Finansų ir mokesčių planavimas.

4999 St. Catherine St. West, Suite 450
Westmount, H3Z 1T3

Tel.: 481-0331

MONTREAL ENTERPRISES Reg'd

DRAUDA VISŲ RŪŠIŲ

6695 - 35-th Ave., Montreal, P.Q. H1T 3A6

ALBERTAS NORKELIŪNAS, B.A. C.S.C., I.B.

TEL. BUS.: 727-3120 REZ.: 376-3781

TEL.: (514) 767 - 4690

VINCAS PIECAITIS

1265 LECLAIR, VERDUN, P.Q. H4H 2M4

JONAS & CŪTĖ REALTIES

NEKILNOJAMO TURTO PATARNAVIMAS

TRANS QUEBEC SIDINGS LTD

ALUMINIJAUS DURYS, LANGAI, STOGELIAI,
APKALIMAI ALUMINIUM, PLIENU, PLASTINE
MEDŽIAGA. DARBAS GARANTUOTAS IR
APDRAUSTAS.

SAVININKAS: John OSKOWICZ

3351 Belair St., Montreal, Que., H2A 2A5
Telefonas: 721-9496